

Mesura de govern per uns equipaments municipals amb perspectiva de gènere

Juliol de 2021

Direcció de Serveis de Gènere i Polítiques del Temps

Gerència Municipal

Ajuntament de Barcelona

Equip Tècnic

Barcelona Regional (Ana Paricio i Conchi Berenguer)

Pla Estel (Alba Domínguez i Konstantina Chrysostomou)

Agraïments

A totes les persones que han participat en les diverses jornades de treball, aportant la seva experiència i coneixements. Gràcies.

0. Índex

1.	Presentació	4
2.	Objectius	5
3.	Marc normatiu	6
4.	Antecedents	8
5.	Criteris per introduir la perspectiva de gènere en el disseny i gestió d'equipaments	9
6.	El procés de disseny dels equipaments i la introducció de la perspectiva de gènere	17
7.	Recursos per assolir la integració de la perspectiva de gènere als equipaments	18
7.1.	Persona referent de gènere	18
7.2.	Formació	18
7.3.	Instruments de contractació pública	19
7.4.	Programes funcionals i models de servei	23
7.5.	Protocol marc per uns equipaments municipals lliures de violències masclistes	26
7.6.	Processos participatius	26
7.7.	Impuls a la xarxa de lavabos municipals	28
7.8.	Instruments de verificació i aplicació	28
8.	Desplegament operatiu	30
8.1.	Normativa municipal	30
8.2.	Recomanacions i pautes municipals	30
8.3.	Seguiment i avaluació de la mesura de govern	30
8.4.	Calendari	31
8.5.	Pressupost	31
9.	Annex I: Metodologia d'elaboració de la mesura de govern	33
10.	Annex II: Processos en el disseny d'equipaments	37
11.	Annex III: Proposta de disseny de sala de lactància	41

1. Presentació

L'espai públic i els equipaments municipals —que formen part d'aquest espai públic— no són neutres al gènere. Existeix una bretxa de gènere en l'ús dels serveis i dels equipaments municipals. És a dir, homes, dones i persones amb gènere no binari viuen la ciutat i fan un ús diferencial dels serveis i equipaments municipals, en funció de rols tradicionals i les desigualtats de gènere que se'n deriven i que en condicionen la quotidianitat.

En concret, a la ciutat de Barcelona hi ha una feminització en l'ús dels equipaments municipals: així, per exemple, les dones fan un ús elevat (per sobre del 75%) de les botigues del barri de consum diari i d'establiments especialitzats, així com dels bancs i dels centres d'assistència primària (CAP); els equipaments d'oci i de lleure també els utilitzen les dones entre un 1 i un 10% més que els homes; els centres de serveis socials i les biblioteques els usen entre un 15 i un 20% més que els homes; i els casals de gent gran i els centres educatius entre un 25 i un 30% més.

Tal com revelen les dades, les diferències més destacades entre dones i homes pel que fa a l'ús dels equipaments municipals es troben en aquells que faciliten i estan vinculats amb el sosteniment dels treballs reproductius i la cura de persones. I aquestes diferències responen a l'estructural divisió sexual del treball, conseqüència del sistema patriarcal i generadora de desigualtats de gènere.

A continuació, es defineix què s'entén per equipament municipal:

“Conjunt d'espais o d'instal·lacions definits i diferenciats de la via pública (sovint ubicats en una part o en la totalitat d'un edifici), que disposa d'unes infraestructures de dimensions estandarditzades, per a unes activitats i usos específics i propis d'un servei dirigit a la ciutadania o a uns usuaris o usuàries determinades (la raó de ser de l'equipament). L'equipament és la infraestructura que fa possible la posada en marxa i la prestació d'un servei o d'un conjunt determinat de serveis, que, en el cas de les administracions públiques, estan prèviament descrits al catàleg de serveis.”¹

¹ Definició d'equipament que es recull en la publicació Bases per a l'elaboració del Pla d'equipaments de Barcelona, del 2007, de l'Ajuntament de Barcelona. Aquesta és la definició que el mateix Ajuntament ha utilitzat com a referència en treballs posteriors.

2. Objectius

Els objectius d'aquesta mesura de govern són els següents:

- Donar **criteris** per introduir la perspectiva de gènere en el disseny dels equipaments.
- Establir els **processos, referents i normativa** per introduir aquesta perspectiva en el disseny dels equipaments i la seva avaluació.
- Definir i facilitar **instruments** per a la incorporació de la perspectiva de gènere en el disseny dels equipaments.

3. Marc normatiu

La secció cinquena de la Llei 17/2015, de 15 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, que se centra en els àmbits de medi ambient, urbanisme, habitatge i mobilitat, estableix que les polítiques d'aquestes àrees han d'incorporar la perspectiva de gènere en totes les fases de disseny, planificació, execució i avaluació urbanístics. Amb l'aplicació de la transversalitat de la perspectiva de gènere, aquesta llei pretén posar en igualtat de condicions, en el disseny i configuració dels espais urbans, les necessitats i les prioritats derivades del treball de mercat i del treball domèstic i de cura de persones, a fi de col·laborar en l'eliminació de les desigualtats existents.

Atenent aquest mandat, i pel que fa al disseny d'equipaments públics, els articles 53.d i 53.e de la mateixa norma estableixen que els poders públics han de planificar "equipaments públics amb instal·lacions que facilitin els usos i cobreixin les necessitats de tothom". En aquest sentit, aquests apartats preveuen, d'una banda, que la construcció d'infraestructures i l'ordenació del sòl donin resposta a les necessitats de conciliació de la vida personal, familiar i laboral, disminueixin els temps dels desplaçaments i garanteixin l'accessibilitat dels serveis en igualtat d'oportunitats; d'altra banda, també preveuen la necessitat d'habilitar zones per a l'atenció d'infants, especialment pel que fa a disposar de canviadors de bolquers que siguin accessibles sigui quin sigui el gènere de la persona cuidadora del nadó.

Així doncs, aquesta normativa proporciona un marc i dona eines a les administracions locals perquè desenvolupin polítiques públiques d'urbanisme i espais públics amb perspectiva de gènere.

En aquest sentit, es relaciona la normativa més destacada que ha elaborat l'Ajuntament de Barcelona i que afecta el disseny, la gestió i la implantació d'equipaments a la nostra ciutat:

GÈNERE

- Reglament per a l'equitat de gènere de l'Ajuntament de Barcelona (2019)

EQUIPAMENTS

- Model de bases de la gestió cívica d'equipaments, per activitats i serveis municipals: modificació (2019)
- Pla d'equipaments i serveis juvenils de Barcelona 2018-2028 -PESJove
- Reglament d'ús dels equipaments i espais municipals (2016)
- Pla especial d'equipament comercial alimentari de Barcelona (PECAB) (2015)
- Aprovació definitiva de modificació Pla especial urbanístic per a la concreció dels usos dels equipaments (7C) (2014)
- Ordenança d'establiments i centres de comerç alimentari de Barcelona (2011)
- Ordenança municipal de mercats (2008)
- Pla especial del comerç no alimentari de Barcelona (PECNAB) (2007)
- Ordenança municipal de les activitats i dels establiments de concurrència pública de Barcelona (2003)

MEDI AMBIENT I SOSTENIBILITAT

- Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris ambientals en projectes d'obres (2020, encara no vigent)
- Decret d'Alcaldia pel qual s'aprova el Pla d'objectius de contractació pública sostenible 2020-2021
- Instrucció per a la incorporació de l'objectiu de la generació

d'energia renovable en les actuacions municipals relacionades amb la redacció de projectes d'obres i d'instruments de planejament urbanístic (2020)

- Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en projectes d'obres (2015)
- Ordenança municipal d'activitats i intervenció integral de l'administració ambiental de Barcelona (2001)

ESPAI PÚBLIC

- Declaració d'emergència climàtica: Això no és un simulacre (2020)
- Decret d'Alcaldia pel qual s'aprova el manual de qualitat de les obres a la ciutat de Barcelona (2014)
- Ordenança de mesures per fomentar i garantir la convivència ciutadana a l'espai públic de Barcelona (2005)
- Ordenança dels usos del paisatge urbà de la ciutat de Barcelona (1999)

4. Antecedents

En aquest sentit, en els últims anys, alguns equipaments de la nostra ciutat han iniciat processos de reflexió i de transformació dels seus espais amb perspectives diverses (de gènere, classe, interseccional...) que són oportunitats d'avenç en una mateixa direcció. D'altra banda, també tenim un seguit de plans, programes, mesures de govern i altres documents que se centren en la vida quotidiana a la nostra ciutat. Se'n relacionen ara els més destacats:

GÈNERE

- Mesura de govern "Urbanisme amb perspectiva de gènere" (2017)
- Pla per la justícia de gènere (2016-20)

EQUIPAMENTS

- Guia Lila "Recomanacions per a la incorporació de la perspectiva de gènere en els centres cívics a partir de l'experiència del Centre Cívic Sagrada Família del Districte de l'Eixample".
- Pla d'equipaments i serveis juvenils 2018-2028 de l'Ajuntament de Barcelona, incorpora com a eix transversal la perspectiva de gènere.
- "La incorporació de la perspectiva de gènere en el disseny dels equipaments de la ciutat de Barcelona", Ajuntament de Barcelona (desembre 2019), analitza set equipaments concrets d'una classificació de set tipologies d'equipaments municipals des de la perspectiva de gènere.

ESPAI PÚBLIC

- Manual d'urbanisme de la vida quotidiana: urbanisme amb perspectiva de gènere (2019)
- Estratègia cap a una política de joc a l'espai públic (2018)
- Mesura de govern "Criteris per a la realització d'activitats a la via pública" (2017)
- Programa "Omplim de vida els carrers. La implantació de les Superilles a Barcelona" (2016)

PARTICIPACIÓ

- Procés Pressupostos participatius i PAM 2020-2023 (febrer de 2020)

RELACIONATS

- Estratègia sobre canvi demogràfic i envelliment: una ciutat per a tots els cicles de vida 2018-2030
- Pla d'accessibilitat universal de Barcelona 2018-2026

5. Criteris per introduir la perspectiva de gènere en el disseny i gestió d'equipaments

A continuació s'exposen els criteris per incorporar en el disseny dels equipaments. En **negreta** es descriuen aquells que s'han establert com a "molt importants" a les sessions de treball participatives, i en **gris** la resta, també validats, i que encara que no s'han considerat com a tan importants són molt rellevants per al funcionament inclusiu de l'equipament.

Cada equipament té singularitats concretes, és a dir, cada espai, moment històric i col·lectiu té les seves pròpies característiques, i aquesta combinació de factors fa que cadascun sigui únic. I és la ciutadania qui, amb els seus usos i apropiacions, li atorga un significat i una funcionalitat concrets.

Per aquesta raó, les recomanacions han de ser conceptes oberts a l'evolució, i poden actuar com a porta d'entrada de reflexions i reptes de futur.

1. Respecte a la **relació de l'equipament amb el seu entorn**, s'haurà de tenir en compte el següent:

- La **connectivitat**: La connexió de l'equipament amb la trama urbana circumdant hauria de ser contínua, fàcil i fluida, connectant espais lliures, de joc i verds. Els murs, carrers amb molts carrils de vehicles, passos elevats, passadissos, atzacacs, etcètera, són barreres que dificulten aquesta connectivitat i, per tant, la vida quotidiana. Situar la vida al centre significa tenir a l'abast els equipaments i serveis quoti-

dians (el CAP, la botiga de queviures, l'escola o el centre cívic). Des de la disciplina urbanística, es proposa que la distància que es recorri en aquesta xarxa quotidiana es cobreixi aproximadament en deu minuts caminant, és a dir, l'equivalent a 400 metres per a infants, persones amb diversitat funcional i gent gran i 800 metres per la resta. Al mateix temps, la localització d'un equipament és una oportunitat de millora per a l'entorn, és una possibilitat de connectar diferents equipaments, de crear una xarxa d'espais i recorreguts quotidians i, per tant, de donar més vida als espais més apagats.

- Els **espais multifuncionals**: Els espais multifuncionals tenen present la diversitat de necessitats i els usos que poden conviure en un mateix lloc. En aquest sentit, els espais públics que permeten compatibilitzar els treballs de cura i reproducció amb els espais de trànsit i estada fomenten la inclusió i convivència en la ciutadania. Per tant, els espais han de tenir una barreja de funcions (jugar, comprar, fer vida social o cuidar) i serveis (la plaça del museu, el pati de l'escola, el jardí de la biblioteca, l'entrada a l'escola o la residència de gent gran).

- La **velocitat dels vehicles**: Per garantir la seguretat viària, algunes mesures efectives són la reducció de la velocitat dels vehicles (màxim 30 km/h) i la disminució del trànsit privat, en benefici del transport públic i de les persones vianants. Aquestes mesures es fan especialment necessàries en espais com els equipaments municipals, atès que les persones usuàries majoritàriament acostumen a ser col·lectius més vulnerables (infants, gent gran, etcètera).

- La **diversitat**: La diversitat de l'entorn fa referència a la presència de diferents usos, com poden ser l'espai residencial, el comerç quotidià (aliments i productes de primera necessitat), les oficines o tallers, etcètera. Aquesta diversitat de funcions facilita la realització de les tasques quotidianes, la mobilitat activa i la construcció de xarxes entre persones.

- La **percepció d'escala**: Una ciutat que posa al centre les persones i el seu benestar construeix uns equipaments a escala humana. Es tracta d'adoptar la perspectiva de les persones, adaptar-se a la seva velocitat caminant, al seu angle de visió, a les seves percepcions ambientals, etcètera.

- Els **passos de vianants**: Els passos de vianants han de ser suficients i coherents amb els patrons de mobilitat de les persones. A continuació, es descriuen algunes recomanacions:

- Dissenyar els encreuaments en forma de X.
- Reduir la velocitat dels vehicles, sobretot a les cruïlles.
- Controlar el temps dels semàfors perquè els diferents col·lectius tinguin temps de travessar.
- Preveure l'“espai de vida” al voltant dels passos de vianants; es tracta d'un espai sense obstacles visuals d'un radi de deu metres per garantir la màxima seguretat en els encreuaments.
- Preveure plataformes úniques i amb prioritat per a les persones que van a peu al voltant dels equipaments ubicats en carrers estrets.

- La **infraestructura ciclista**: L'ús de la bicicleta per part de les dones és un bon indicador del seu empoderament i de la qualitat de les polítiques de gènere en matèria de mobilitat i espai públic. En aquest sentit, garantir la infraestructura ciclista necessària i segura per a aquest mitjà de transport contribueix al seu ús quotidià i facilita que arribi als equipaments.

- Les **voreres**: Per a la mobilitat quotidiana és essencial i passa per posar la mobilitat a peu al centre; per tant, l'amplitud de les voreres i de l'espai dedicat a les persones vianants al voltant dels equipaments és un factor clau. Es recomana que aquest espai lliure de pas i sense obstacles sigui de 3,6 metres d'amplada per facilitar no només la mobilitat a peu i en els dos sentits, sinó també el desenvolupament de la vida quotidiana (com ara comprar, jugar, socialitzar, passejar, etcètera).

- Les **parades de transport**: L'existència de parades de transport públic properes, accessibles, amb horaris de pas i recorreguts suficients és fonamental per garantir l'accés als equipaments de tota la ciutadania, així com l'autonomia de tots els col·lectius.

- La **identificació i senyalització**: Poder identificar l'equipament i els serveis que ofereix des de l'exterior és clau per donar-lo a conèixer, i en facilita l'accés a la ciutadania. En aquest sentit, algunes propostes interessants que permetrien reconèixer amb facilitat un equipament municipal són: mobiliari urbà específic, paleta de colors a les parets o elements, símbols a la vorera, que haurien de ser iguals o similars per a tots els equipaments.

2. En relació amb **els espais intermedis i la planta baixa**, serà important posar cura en el següent:

- Els **elements de joc**: Afavorir el joc i les activitats esportives als equipaments o al seu entorn. Convertir la ciutat en un espai “jugable”, inclúsiu i saludable, sobretot per als infants, i que alhora promogui la convivència i la vida comunitària (d'acord amb el Pla del joc a l'espai públic amb horitzó 2030). Aquests espais lliures haurien d'oferir zones de qualitat per a diversos grups i tipus de joc a la vegada (llocs per relaxar-se, per jugar a pilota, per gronxar-se o amagar-se, etcètera).

- El **verd urbà**: La xarxa verda urbana genera espais saludables i de millora de la qualitat de vida. Diversos estudis mostren la connexió entre espais verds, o simplement vegetació, i augment de la salut. Es proposa connectar el verd urbà amb la resta d'espais verds a l'exterior i l'interior de l'equipament.

- La **il·luminació**: Una distribució uniforme de la llum al carrer, sobretot a l'espai de vianants i entrada a l'equipament, sense racons foscos i obstruccions, com ara arbres o cartells publicitaris, promou una per-

cepció de seguretat més gran i una millor accessibilitat.

- Les **unitats i obertures**: Els equipaments faciliten la vida quotidiana si s'integren en l'entorn i són oberts al carrer, és a dir, si no suposen una barrera en la trama urbana ni en la connectivitat i s'eviten les dimensions fora d'escala humana. També cal evitar les parcel·les grans o, si són grans, han de disposar de passos que les travessin verticalment i longitudinalment, i també han de tenir força obertures i portes, amb una línia d'edificació pròxima a l'espai públic.

- Els **elements urbans**: Els elements per seure o per protegir-se de la pluja, el vent o el fred, els lavabos propers i una font d'aigua són elements bàsics per crear espais de trobada i cura que facilitin la vida quotidiana i augmentin la qualitat de vida.

- Els **sòls**: El paviment és la base i el suport de les activitats quotidianes; per això, ha de donar resposta a la multiplicitat de requeriments que l'activitat de les persones exigeix. A l'exterior es recomana un sòl tou drenant o no pavimentat per les seves qualitats de millora del medi ambient i de qualitat de vida. Però també caldrà assegurar sòls durs que permetin la correcta mobilitat de les persones amb diversitat funcional. Per a altres usos, com ara l'esportiu, són útils també sòls exteriors pavimentats.

- La **neteja i el manteniment**: Els espais públics nets i amb un bon manteniment, amb bona qualitat i diversitat de materials, augmenten l'apropiació i l'ús de l'espai i, per tant, la percepció de seguretat.

- La **transparència i visibilitat**: A la façana construïda, els vidres i les obertures trenquen les dinàmiques privat/públic i faciliten la comunicació entre l'interior i l'exterior. Pel que fa al perímetre, si no hi ha tanques —especialment si són opaques—, també es facilita aquesta comunicació. Respecte a les plantes baixes dels equipaments, quan

són obertes al carrer i en comunicació amb l'habitatge i el comerç esdevenen un enllaç clau per a la vida comunitària.

- Els **espais de trobada i control informal**: Els espais de relació i de trobada propicien que el control informal es doni de manera espontània. Altres recursos interessants són situar l'espai d'informació del centre amb una bona visual de l'entrada i els espais intermedis, fer que l'espai d'accés al centre sigui compartit amb l'accés a altres equipaments, posar sofàs i elements d'estada als espais d'entrada o connectar l'espai de joc infantil amb la planta baixa.

La bona visibilitat i els eixos visuals també faciliten el control informal. Els racons, les zones fosques, els passadissos, les entrades amagades, etcètera, són espais d'inseguretat per a alguns col·lectius, sobretot les dones i persones amb gènere no binari. "Veure i ser vist o vista" és un dels principis de planejament urbà per a ciutats més segures desenvolupat a Montreal.

3. En referència a l'**organització interior**, és important:

- La **connectivitat entre els espais**: Els espais s'han d'organitzar a partir de recorreguts clars i ben estructurats. Cal evitar racons o situacions confuses. Des de l'arribada als accessos verticals s'han de reconèixer amb claredat els diversos recorreguts i la ubicació dels espais d'activitats. S'han d'establir connexions entre els espais, sense separacions que dificultin el trànsit i la visual. És especialment important relacionar els espais comuns amb lavabos, vestidors, espais d'al·letament, etcètera.

- La **flexibilitat**: És important permetre la flexibilitat dels espais interiors perquè evolucionin i canviïn amb les necessitats de les persones. Es tracta de possibilitar que una mateixa sala sigui una aula de formació o un espai de joc o d'activitat lúdica en funció de les exigències. Aquesta

diversitat d'usos es pot donar al llarg del temps o, fins i tot, durant el mateix dia. Amb aquest objectiu és molt positiu que alguns envans es puguin desplaçar sense que això afecti les instal·lacions. És preferible que les instal·lacions (aigua, gas, electricitat, etcètera) estiguin fixes a les façanes o en altres elements interiors que no afectin la flexibilitat. Un paviment elevat o uns passos soterrats per a les instal·lacions són la millor solució.

- **L'accessibilitat i autonomia:** La normativa (Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, que va aprovar el text refós de la Llei general de drets de persones amb diversitat funcional i la seva inclusió social) ja recull com han de ser els espais accessibles per a tota la ciutadania; la seva materialització és el que pretén recollir aquest punt.

Per augmentar l'autonomia de les persones amb diversitat funcional (per exemple, persones cegues o sordes), de les criatures i de les persones grans cal que els espais interiors estiguin dissenyats perquè totes les persones s'hi puguin moure lliurement i de manera autònoma, sense necessitar que ningú les acompanyi. L'autonomia és una combinació de bona connectivitat, accessibilitat, llegibilitat, seguretat i senyalització adequada.

- **Les jerarquies i indiferenciació dels espais:** També és molt desitjable que la compartimentació dibuixi espais poc especialitzats i relativament homogenis, de manera que es puguin destinar a usos diversos.

- **La transparència i visibilitat:** Els espais connectats físicament i visualment, amb transparències quan sigui possible, permeten la connexió entre activitats, el control informal i l'amplitud d'espais. Cal que la porta d'accés a les aules i sales permeti veure'n l'interior.

4. Respecte a l'equipament i el confort, s'haurà de posar atenció al següent:

- La **il·luminació i climatització interior:** La il·luminació i la ventilació serà natural i creuada sempre que sigui possible i adequada en cadascun dels espais. Els serveis de climatització i il·luminació han de ser sectoritzables per espais, ja que les necessitats de cadascun varien (no cal el mateix per a una classe de zumba que per a la projecció d'una pel·lícula). Les façanes han de tenir en compte el moviment del sol per protegir-se dels excessos de radiació o dels enlluernaments.

- La **senyalística:** Una bona senyalística ha de permetre a la persona usuària de qualsevol col·lectiu saber on és, així com saber on són els espais on vol anar en tot moment. Per tant, també s'ha d'adaptar a criatures. Posar la senyalística a l'alçada dels infants més petits o pintada a terra, amb icones de fàcil reconeixement, són dues opcions. També cal retolar en braille. A més, també és positiu incloure la diversitat cultural i de llengües en la senyalística i retolació.

Quan no es puguin adoptar canvis en el disseny, també es pot optar per senyalitzar que cal tancar l'aigua o la llum per qüestions de sostenibilitat.

Altres pràctiques inclusives són la senyalització d'espais lliures de discriminació per motius de sexe, identitat o expressió de gènere, opció sexual, origen, capacitat, etcètera.

- El **verd interior:** Les plantes d'interior donen qualitat a l'espai, milloren la salut i fan que es percebi que l'espai està cuidat. Alhora, també contribueixen a visibilitzar les tasques de cures, és a dir, fan visible que alguna persona manté la planta i la cura d'aquell espai.

- Els **espais per guardar vehicles**: És necessari disposar d'un espai per deixar-hi cotxets, patinets, bicis plegables, etcètera, proper a l'entrada, accessible i ampli.

- Els **espais d'emmagatzematge**: Cal preveure magatzems a cada planta i també armaris integrats a les sales, perquè s'hi pugui desar i emmagatzemar el material d'ús propi de les activitats que s'hi duguin a terme; l'espai ha de ser còmode, espaiós i d'accés lliure per a tothom.

- L'**equipament sanitari**: La ubicació ha de permetre la relació directa amb les sales i mai ubicar-se en espais residuals (per permetre el control informal). Els centres oberts han de tenir uns lavabos propers a l'accés d'entrada perquè els pugui utilitzar la ciutadania en general; a més, cal senyalitzar-los a l'exterior de l'equipament, per facilitar-ne la identificació. També s'ha d'adaptar a diferents capacitats funcionals i edats ².

En el cas que es necessitin vestidors, es proposa que els espais siguin tan flexibles com sigui possible, que es puguin ajuntar o separar amb parets o portes corredisses, segons els requeriments i l'afluència de gent. (...)

- La **insonorització**: Perquè es puguin dur a terme diferents activitats alhora, són importants l'aïllament acústic dels espais i la utilització d'elements fonoabsorbents. Les conseqüències d'una mala insonorització són la impossibilitat de comunicar-se, però, sobretot, els efectes perjudicials del soroll sobre la salut.

A continuació es fan alguns suggeriments:

- El sistema constructiu dels sòls i els envans ha de garantir la independència acústica dels locals. Això és especialment important al costat de

² Es poden trobar les recomanacions ampliades a l'estudi "La incorporació de la perspectiva de gènere en el disseny, la implantació i la gestió dels equipaments de la ciutat de Barcelona."

passadissos sorollosos o a sota d'espais amb activitat física.

- Els espais d'ús multitudinari han de tenir alguns revestiments absorbents per reduir el volum de soroll interior.

- Els espais amb activitats privades o confidencials han de garantir la intimitat acústica.

- El **mobiliari**: El mobiliari ha de ser adequat a les necessitats i als espais, resistent (a l'ús i al joc), segur (cantells dels mobles roms i superfícies anivellades, revestiments i teixits antial·lèrgics), adaptable (a cadires de rodes o infants petits), confortable, per a totes les edats i capacitats. Cal evitar que les joguines reproduïxin estereotips de gènere, com ara nines que cuinen i ninos que construeixen, i també cal evitar els colors assignats, com el rosa per a les nenes i el blau per als nens. Els seients de diversos tipus han d'estar disponibles i, en part, també han de ser mòbils (bancs, cadires, plataformes de fusta, graons, parets baixes, etcètera).

- La **circularitat**: És important introduir criteris d'eficiència energètica —més enllà del compliment estricte de la normativa—, que assegurin el mínim consum energètic i el màxim confort bioclimàtic, d'acord amb els recursos disponibles. Per exemple, el disseny arquitectònic i dels sistemes d'instal·lacions (climatització, il·luminació, etcètera) haurà de servir per optimitzar l'estalvi energètic. Sempre que les instal·lacions siguin noves, s'han de col·locar interruptors i polsadors automàtics. També es pot valorar l'opció d'aprofitar l'envolupant de l'edifici per crear instal·lacions productores d'energia que contribueixin a dependre menys de fonts externes. Finalment, convé fer una aposta clara pel reciclatge.

- Les **noves tecnologies**: És interessant oferir instal·lacions adients, mobiliari accessible i material electrònic (ordinadors, pantalles, projector, etcètera) en un espai comú i en algunes de les sales. També cal disposar de servei de wifi gratuït a tot el centre.

- Els **espais de neteja**: Es proposa que els espais de neteja siguin espais confortables per complir les funcions a les quals es destinin. Cal preveure un espai de vestidor i armariets per al personal de neteja. Al magatzem, independent del vestidor, s'hi desaran els materials i els productes de neteja (cal preveure que els prestatges s'han de subjectar a la paret).

- Els **espais de lactància**: Un centre cívic, centre infantil o similar ha d'incloure un espai amable per a la lactància materna. Aquest espai ha d'oferir un cert grau de privacitat, però no ha d'estar segregat ni s'ha de situar lluny de les zones comunitàries; a més, ha de permetre, per exemple, la cura d'un altre infant dependent al mateix temps. L'espai també ha d'incloure mobiliari i estris adequats (com espais per seure còmodament, canviadors i electrodomèstics per escalfar el menjar). S'inclou una proposta de disseny a l'annex III.

5. I per acabar, avaluant els criteris de gestió s'ha posat èmfasi en el següent:

- La **coproducció** en totes les fases del projecte (des del disseny fins a la gestió): Quant a la gestió dels equipaments, i atès el seu paper actiu en l'articulació i la dinamització socials, es fomenta la col·laboració amb organitzacions veïnals i socials, així com amb empreses locals de petita escala per tal d'enfortir les xarxes socials i la democratització de les tasques de cura.

- L'**apropiació** interior i exterior: L'apropiació de l'espai per part de les persones usuàries facilita que s'identifiquin amb l'espai, el dotin d'una significació, hi estableixin vincles afectius i en tinguin cura. Promouen l'apropiació les activitats portades a terme per les persones usuàries, com per exemple exposar expressions artístiques, decorar, divulgar informació, compartir material, etcètera.

- La **promoció de la diversitat i la cohesió**: Mitjançant la programació i la gestió, és positiu fomentar la participació en la vida dels centres de persones de diferents cultures, edats, sexes i gèneres, estatus socioeconòmics, etcètera, a fi d'augmentar la coneixença de les persones, les xarxes veïnals i la cohesió social.

- La **connectivitat digital**: És interessant oferir instal·lacions adients, mobiliari accessible i material electrònic (ordinadors, pantalles, projectors, etcètera) en un espai comú i en algunes de les sales. També cal disposar de servei de wifi gratuït a tot el centre.

- La **formació en gènere i interseccionalitat**: La formació és un element clau perquè tot el personal assumeixi la igualtat de gènere i el respecte per la diversitat sexual i de gènere com a objectiu propi. La formació ha de donar eines i estratègies per incorporar la perspectiva de gènere i la interseccionalitat a les entitats.

- L'**espai d'atenció i protocol per a la prevenció i abordatge de les violències masclistes**: Adoptar un protocol o circuit per a la prevenció i abordatge de les violències masclistes (en concret, de l'assetjament sexual i per raó de sexe) per part de tots els centres és un requisit important. Depenent del tipus de centre, també serà beneficiós establir un espai on es puguin atendre aquests casos.

- La **comunicació**: Els materials de difusió, com cartells, papereria, etcètera, haurien de fer servir un llenguatge escrit, visual i auditiu inclúsiu. Respecte a les persones amb capacitats o necessitats diverses pel que fa a la comunicació, és important instal·lar elements que els permetin accedir als continguts de l'oferta de cada centre.

• **Promoure i visibilitzar les tasques i treballs (re)productius, de cures i d'afectes:** Caldrà que els centres promoguin i facilitin les activitats de cura: tant amb la programació —algunes pràctiques interessants poden ser programar activitats esportives en el mateix horari per a persones cuidadores i infants, per a persones voluntàries del centre de gent gran que s'encarreguin d'acompanyar persones vulnerables o activitats dirigides a persones malaltes— com amb el disseny d'espais —instal·lar sales d'al·letament als espais d'infants concorreguts, preveure la sincronia d'activitats com el joc d'un infant i el treball amb un ordinador del cuidador o cuidadora o utilitzar mobiliari adaptat a la diversitat funcional—. L'objectiu de fons és visibilitzar i socialitzar aquestes tasques (re)productives, de cures i d'afectes.

• La **flexibilitat horària:** Un equipament que inclou la perspectiva de gènere s'adapta als diferents ritmes i horaris dels diferents perfils de persones. Per facilitar la vida quotidiana és cabdal tenir presents les dinàmiques temporals. La possibilitat d'oferir més flexibilitat també depèn del personal gestor que organitzi les activitats als diferents centres, i que en permeti més usos i en més horaris. En aquest sentit, són bones pràctiques programes com el de "Patis oberts" (mantenir oberts els patis de les escoles els caps de setmana) o la cessió d'espais de centres cívics en horaris nocturns o de cap de setmana.

• Les **sinergies amb la xarxa ciutadana:** Quant a la gestió dels equipaments, i atès el seu paper actiu en l'articulació i la dinamització socials, es fomenta la col·laboració amb organitzacions veïnals i socials, així com amb empreses locals de petita escala per tal d'enfortir les xarxes socials i la democratització de les tasques de cura.

• El **simbolisme i representació:** Aquesta perspectiva valora i promou els espais i les activitats que reconeixen el llegat de les dones i les persones no binàries en la història, o bé que les fan partícips del present (nomenclatura de l'espai, obres artístiques, etcètera).

També fomenta les consultes als col·lectius de persones usuàries de l'equipament per triar nomenclatures inclusives i diverses.

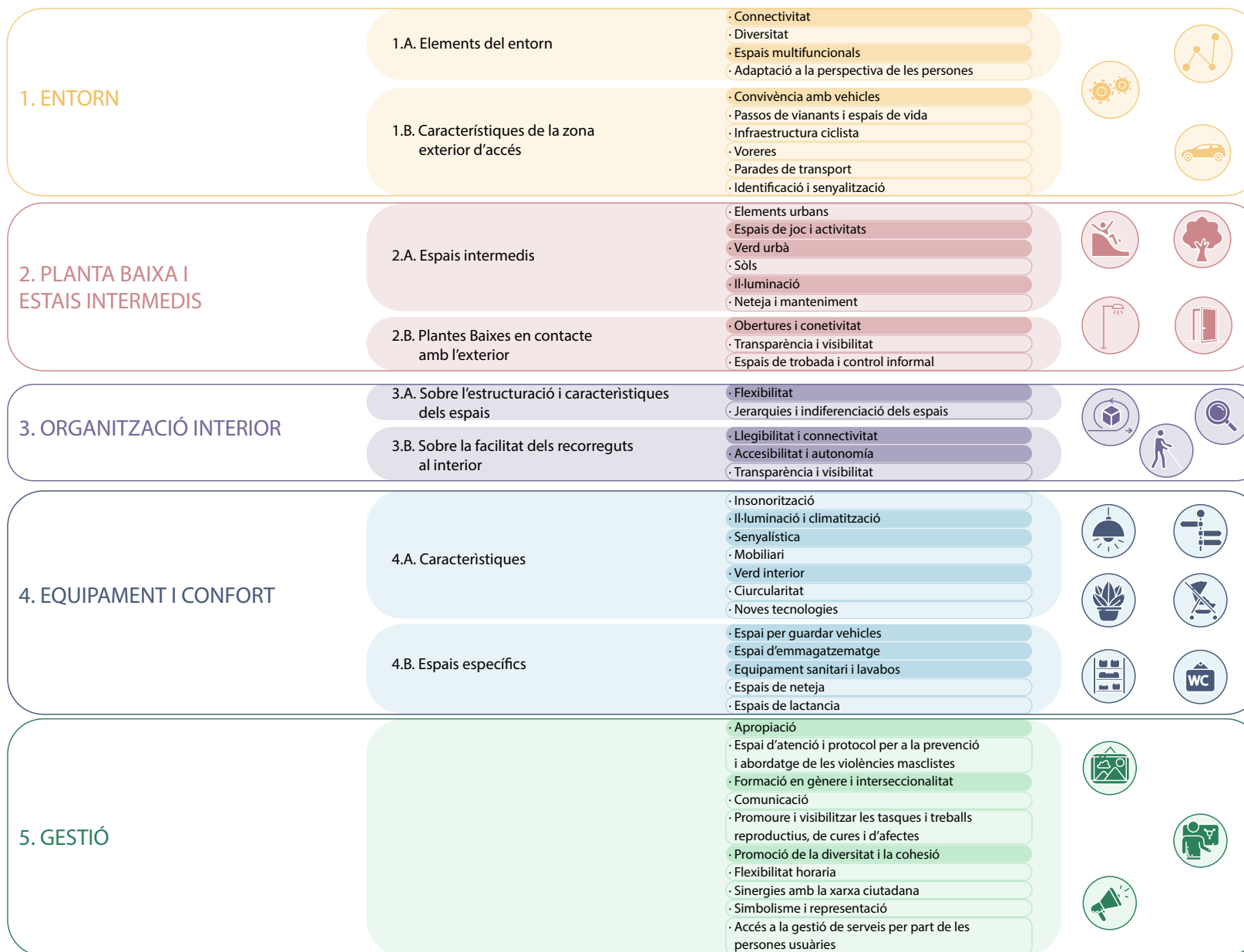
• **L'accés a la gestió de serveis per part de les persones usuàries:** La climatització, l'enllumenat i altres serveis haurien de ser accessibles i fàcilment manipulables per part de l'equip gestor i de les persones usuàries (des d'instal·lar manetes accessibles per poder obrir finestres fins a poder accedir al comandament per graduar la calefacció). Aquests serveis també haurien d'estar sectoritzats per poder adaptar-los a les necessitats de cada espai i activitat.

Aquests criteris han estat elaborats partint de l'estudi "*Incorporació de la perspectiva de gènere en els equipaments de Barcelona*" realitzat el 2019 i s'han discutit i consensuat en les sessions de treball participatives que s'han dut a terme el mes de desembre del 2020 amb les persones representants de diversos equipaments de Barcelona.

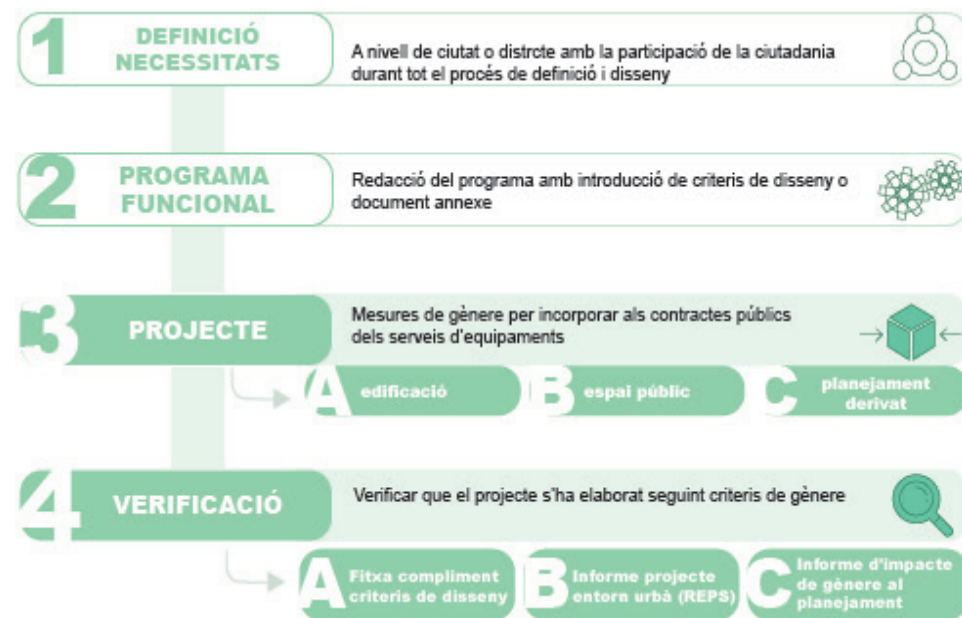
Per veure l'estudi ampliat, cliqueu [aquí](#).

A continuació es presenta l'esquema de tots els criteris desenvolupats, amb èmfasi en els més rellevants de les sessions de treball participatiu. Per veure'l ampliat, cliqueu [aquí](#).

6. El procés de disseny dels equipaments i la introducció de la perspectiva de gènere

S'ha dividit el procés de disseny dels equipaments en quatre apartats, seguint una lògica temporal. En un primer moment cal definir les necessitats de nous equipaments, la localització, les seves funcions, i futur disseny. Aquest procés s'haurà de realitzar amb la participació dels agents implicats i especialment del veïnat. És una etapa que també pot estar inclosa en alguna figura de planejament.

El programa funcional, tot i no ser un document sempre present, és un document crucial a l'hora de definir necessitats i proposar el disseny del nou equipament; per tant, la incorporació de criteris de disseny amb perspectiva de gènere (abans descrits) és ineludible.

Pel que fa al projecte en si, s'opta per una versió àmplia de l'equipament i considera també els entorns. És per això que es tenen en compte les tres escales possibles dins dels documents normatius que els afecten: licitació de l'edifici, el projecte d'espai públic que l'envolta i el planejament derivat i a petita escala que l'afecta. A continuació, es troben a l'apartat 7 les mesures de gènere per incorporar als contractes públics de serveis.

Per acabar, es planteja la necessitat de verificar tot el procés, en el cas de l'edifici, a través d'una fitxa de compliment dels criteris de disseny (que està a l'apartat 8.5). En el cas dels projectes d'entorn urbà es proposa la necessitat d'elaboració d'un informe (seguint el Manual d'urbanisme de la vida quotidiana). Finalment, pel que fa al planejament derivat queda recollit a l'informe d'impacte de gènere.

7. Recursos per assolir la integració de la perspectiva de gènere als equipaments

En aquest apartat es descriuen **vuit recursos** per poder introduir la perspectiva de gènere al disseny dels equipaments:

- Persona referent de gènere ³
- Formació
- Instruments de contractació pública
- Programes funcionals i models de serveis
- Protocol marc per uns equipaments municipals lliures de violències masclistes
- Processos participatius
- Impuls a la xarxa de lavabos municipals
- Instruments de verificació

7.1. Persona referent de gènere

A vegades la manca de perspectiva de gènere en el disseny dels equipaments és causada per la manca de persones referents per poder aplicar-la. L'establiment d'una persona referent de gènere serà de gran importància tant pel disseny de nous equipaments com per la seva rehabilitació o modificació.

Es proposa que aquesta figura estigui present en dos àmbits:

1. La figura de persona tècnica en gènere a les gerències sectorials i

³ Personal tècnic capacitat i competent en matèria (d'igualtat) de gènere (descripció inspirada en el Reglament per a l'equitat de gènere a l'Ajuntament de Barcelona)

als districtes. Serà una figura transversal de l'Ajuntament, de proximitat i que podria donar suport, assessorament o fer diferents avaluacions de l'aplicació de la perspectiva de gènere tant a l'espai físic com al funcionament.

2. Persona tècnica referent a **BIMSA**, tenint en compte que aquesta empresa gestiona tant les grans rehabilitacions com les obres noves. Aquesta persona tindrà capacitat per influir en aspectes rellevants de la construcció dels equipaments, des de la composició dels equips i jurats fins a les dimensions i característiques que haurien de tenir els espais.

Per la creació, provisió i organització d'aquestes places **es recomana l'aprovació d'una normativa específica** que desplegui i faciliti el que ja preveu l'article 21 del Reglament per a l'equitat de gènere a l'Ajuntament de Barcelona.

7.2. Formació

Preveure formació especialitzada sobre com incorporar la perspectiva de gènere en el disseny i en la gestió dels equipaments és necessari per tal de garantir uns equipaments inclusius, responsables, lliures de violències masclistes i que posin les cures i la vida quotidiana al centre.

Aquesta formació anirà dirigida tant a les **referents de gènere** com al **personal municipal implicat en el disseny i en la gestió** dels equipaments.

Des de la cartelleria a la planificació i funcionament d'un protocol per uns equipaments lliures de violències masclistes, passant per la programació i la valoració del procés de disseny de l'edifici, és imprescindible que les persones tècniques tinguin al seu abast les eines teòriques bàsiques per poder fer front al dia a dia de la vida de l'equipament

fent-lo més inclusiu i interseccional. Això permet aprofitar la seva expertesa en el camp concret en el qual la persona estigui formada i l'experiència que hagi adquirit al llarg de la seva feina a l'equipament, formant persones tècniques amb coneixements transversals a diferents disciplines.

Aquesta formació es podrà realitzar, tant per les noves incorporacions com a les ja existents, a través d'un curs equivalent a alguns que ja es fan avui en dia en molts llocs de treball (com cursos de seguretat a la feina o d'eines per prevenir i erradicar l'assetjament) i pot ser tant en línia com presencial, segons les necessitats dels diferents perfils i moments. En qualsevol cas, s'haurà d'establir la seva obligatorietat per treballar en equipaments públics i garantir així l'aplicació de criteris de gènere i interseccionals en tota la xarxa d'equipaments de la ciutat, sigui quina sigui la seva naturalesa, ubicació o dimensió.

7.3. Instruments de contractació pública

La contractació pública és un instrument fonamental per assegurar la implementació dels principis recollits en aquesta mesura de govern. L'Ajuntament de Barcelona elabora i aprova anualment plans de contractació pública sostenible, a través dels quals s'estableixen les prioritats durant el període i es defineixen els continguts de les diferents clàusules socials i mediambientals, així com les condicions d'aplicació en els contractes municipals.

Actualment, el vigent Pla d'objectius de contractació pública sostenible 2020-2021, aprovat pel Decret d'Alcaldia S1/D/2020-1081, de 3 de desembre de 2020, incorpora nou clàusules socials de promoció de la igualtat de gènere, principalment orientades al foment d'aquesta igualtat entre el personal contractat.

Sota la premissa que la implementació de la mesura de govern s'adaptarà a allò que estableixin els successius plans de contractació pública sostenible, es planteja que els contractes de licitació per al disseny, construcció, rehabilitació, manteniment i gestió dels equipaments municipals compleixin els requeriments que es detallen a continuació:

7.3.1. Definició interna del contracte

La incorporació de criteris socials ha d'aportar un avantatge específic en el mateix contracte públic. La causa del contracte públic pot integrar interessos generals que contribueixin a fer que sigui més eficient. En aquest sentit, atès que s'incorporaran clàusules d'igualtat de gènere que significaran obligacions contractuals concretes, per identificar clarament la significació d'aquestes mesures **el títol de l'objecte del contracte i la descripció en el Plec de condicions administratives particulars (PCAP) han de precisar de manera explícita que el contracte incorpora objectius d'eficiència social.**

7.3.2. Criteris d'adjudicació

La inclusió en el PCAP de criteris d'adjudicació orientats al foment de la igualtat de gènere suposa un incentiu perquè les empreses licitadores adoptin aquestes mesures en el marc de l'execució del contracte. Per exemple:

Formació en gènere

Una opció per valorar la inclusió de la perspectiva de gènere en l'execució del contracte és l'atorgament de puntuació a aquelles ofertes que acreditin la participació de persones amb formació específica en gènere. De manera alternativa, es pot valorar l'experiència de l'equip en l'execució de projectes que integrin aquesta perspectiva.

Clàusules

Foment de la contractació femenina

Atenent les consideracions de l'article 145 de la LCSP 9/2017, la incorporació d'un criteri d'adjudicació de càlcul automàtic de foment de la contractació femenina permet combatre la sotsrepresentació de les dones en el mercat laboral de manera general, i en especial en determinats sectors professionals.

Formació en gènere

Una opció per valorar la inclusió de la perspectiva de gènere en l'execució del contracte és l'atorgament de puntuació a aquelles ofertes que acreditin la participació de persones amb formació específica en gènere. De manera alternativa, es pot valorar l'experiència de l'equip en l'execució de projectes que integrin aquesta perspectiva.

7.3.3. Condicions especials d'execució

Algunes mesures es poden articular com a condicions especials d'execució, és a dir, com a obligacions contractuals que l'òrgan de contractació predetermina en el PCAP i que seran de compliment obligatori per les empreses que resultin adjudicatàries del contracte. Per exemple:

Clàusules

Pla o mesures d'igualtat

Aquesta clàusula, complementària a l'obligació legal de disposar de pla d'igualtat, persegueix que l'empresa contractista desenvolupi accions de foment de la igualtat entre les persones implicades en l'execució del contracte que vagin més enllà de les obligacions legals.

Mesures contra l'assetjament sexual i per raó de sexe

La inclusió d'aquesta clàusula garanteix l'obligació de l'empresa adjudicatària d'implementar mesures efectives de prevenció i abordatge de l'assetjament sexual i per raó de sexe entre les persones implicades en l'execució del contracte.

En contractes de gestió d'equipaments amb interacció amb persones usuàries, la formulació de la clàusula haurà de garantir la protecció de les persones treballadores davant situacions d'assetjament per part de persones usuàries i viceversa.

Conciliació corresponsable del temps laboral, familiar i personal

A través d'aquesta clàusula, les empreses adjudicatàries que no incloguin aquestes mesures en el seu pla d'igualtat hauran de presentar un protocol o similar que detalli les mesures per facilitar la conciliació del temps laboral, familiar i personal del personal implicat en l'execució del contracte.

Paritat en perfils i llocs de treball o grups professionals ⁴

L'exigència d'una paritat efectiva en el conjunt de les persones contractades o en determinats perfils o categories professionals és essencial per combatre la segregació horitzontal i vertical que es produeix especialment en alguns sectors.

En contractes de gestió d'equipaments amb atenció a persones usuàries es podrà plantejar també com un dret de la ciutadania a optar per ser atesa per una persona d'un sexe determinat.

Formació en gènere

Alternativament a la incorporació d'aquesta clàusula com un criteri d'adjudicació, la seva inclusió com una condició especial d'execució comporta l'obligació de l'empresa de garantir la formació en gènere del personal implicat en l'execució del contracte. Suposa una millor garantia d'execució d'un servei que incorpora de manera efectiva la perspectiva de gènere, per la qual cosa sempre que sigui possible es recomana aquesta formulació.

Comunicació inclusiva

Sempre que el contracte inclogui la generació de materials de comunicació, cal assegurar l'ús d'un llenguatge i d'unes imatges que siguin inclusius, lliures d'estereotips i respectuosos amb la igualtat de gènere.

⁴ Segons l'actual redactat en el Pla d'Objectius de Contractació Pública Sostenible 2020-2021, la inserció d'aquesta clàusula és incompatible amb la clàusula de foment de la contractació femenina. Cal valorar la millor conveniència de incorporar una de les dues, en funció de les característiques del contracte i dels sectors d'ocupació als quals s'adreça.

Igualtat d'oportunitats i no-discriminació de les persones LGTBI

Clàusula orientada a assegurar que l'empresa adjudicatària aplica mesures efectives per garantir els drets de les persones LGTBI en el marc de l'execució del contracte.

Recollida de dades desagregades per sexe

Aquesta clàusula, d'aplicació en contractes que comporten un sistema de control o seguiment de serveis prestats, té la finalitat de facilitar una anàlisi amb perspectiva de gènere. Implica que totes les dades lliurades a l'òrgan de contractació per part de l'empresa adjudicatària, tant de les persones usuàries del servei com dels i les professionals, proveïdores, talleristes, etc., han d'estar desagregades per sexe.

7.3.4. Inclusió de criteris d'igualtat de gènere en els plecs de prescripcions tècniques

El mecanisme més adient per garantir l'aplicació en els contractes municipals dels criteris exposats en aquesta mesura de govern amb relació al disseny, la construcció, la rehabilitació i el manteniment dels equipaments és **l'aprovació de normativa municipal d'aplicació obligatòria, la qual quedaria referenciada en el Plec de Condicions Administratives Particulars (PCAP).**

Mentrestant, **la plasmació d'aquests criteris en els documents contractuals es realitzarà mitjançant la incorporació de criteris d'igualtat en el Plec de Prescripcions Tècniques (PPT)**, document que conté les instruccions de caràcter tècnic segons les quals s'haurà

d'executar el contracte.

A títol d'exemples:

- **Connectivitat entre els espais:** Els espais s'han d'organitzar a partir de recorreguts clars i ben estructurats. Cal evitar racons o situacions confuses. Des de l'arribada als accessos verticals s'han de reconèixer amb claredat els diversos recorreguts i la ubicació dels espais d'activitats. S'han d'establir connexions entre els espais, sense separacions que dificultin el trànsit i la visual. És especialment important relacionar els espais comuns amb lavabos, vestidors, espais d'al·letament, etcètera.
- **Flexibilitat:** És important permetre la flexibilitat dels espais interiors perquè evolucionin i canviïn amb les necessitats de les persones. Es tracta de possibilitar que una mateixa sala sigui una aula de formació o un espai de joc o d'activitat lúdica en funció de les exigències.
- **Senyalística:** Els equipaments han de preveure una bona senyalística que permeti a qualsevol persona usuària saber on és, així com saber on són els espais on vol anar en tot moment. La senyalística dels equipaments ha de ser accessible a criatures i persones amb diversitat funcional. Altres pràctiques inclusives són la senyalització d'espais lliures de discriminació per motius de sexe, identitat o expressió de gènere, opció sexual, origen, capacitat, etcètera.
- **Espais de lactància:** Els equipaments com els centres cívics, centres infantils o similars han d'incloure un espai amable per a la lactància materna. Aquest espai ha d'oferir un cert grau de privacitat, però no ha d'estar segregat ni s'ha de situar lluny de les zones comunitàries; a més, ha de permetre, per exemple, la

cura d'un altre infant dependent al mateix temps. L'espai també ha d'incloure mobiliari i estris adequats (com espais per seure còmodament, canviadors i electrodomèstics per escalfar el menjar) i accés a un lavabo.

- **La transparència i visibilitat:** Els espais connectats físicament i visualment, amb transparències quan sigui possible, permeten la connexió entre activitats, el control informal i l'amplitud d'espais. Cal que la porta d'accés a les aules i sales permeti veure'n l'interior.
- **Etc.**

Aquests es podran formular com a criteris de valoració automàtics, és a dir, fent referència a característiques de l'objecte del contracte que es poden valorar **mitjançant xifres o percentatges obtinguts a través de l'aplicació de fórmules:**

Incorporació de transparència i visibilitat	Màxim 10 punts
<i>Per la incorporació d'espais connectats visualment, amb transparències, que permetin la connexió entre activitats i el control informal, en més del 50% de l'equipament.</i>	10 punts
<i>Per la incorporació d'espais connectats visualment, amb transparències, que permetin la connexió entre activitats i el control informal, en més del 25% de l'equipament.</i>	7 punts
<i>Per la incorporació d'espais connectats visualment, que permetin la connexió entre activitats i el control informal, en més del 10% de l'equipament.</i>	4 punts
<i>L'equipament no permet la connexió entre activitats, els espais no estan connectats visualment, ni amb transparències que en permetin el control informal i l'amplitud d'espais.</i>	0 punts

O bé com a **criteris quantificables** mitjançant l'emissió d'un **judici de valor**:

Exemple 1:

Es valorarà que un centre cívic, centre infantil o similar inclogui un espai amable per a la lactància materna.

Incorporació d'espais de lactància	Màxim 10 punts
<i>Per la incorporació d'espais de lactància, que ofereixin una zona amb privacitat, però que no estigui lluny de les zones comunitàries. Que inclogui mobiliari i estris (com espais per seure còmodament, canviadors i electrodomèstics per escalfar el menjar) i accés a un lavabo sense accés segregat per sexe.</i>	10 punts
<i>Es preveu espai per a la lactància materna, amb privacitat, i accés al lavabo, tot i que segregat per sexe.</i>	5 punts
<i>No es preveu espai de lactància.</i>	0 punts

Exemple 2:

Es valorarà amb un màxim de 10 punts l'organització dels espais a partir de recorreguts clars i ben estructurats, sense racons o situacions confuses, on es reconeixin amb claredat els diversos recorreguts i la ubicació dels espais d'activitats. La puntuació s'atorgarà / es distribuirà segons els valors següents:

Connectivitat entre espais	Màxim 10 punts
<i>Els espais s'organitzen a partir de recorreguts clars i ben estructurats, sense racons o situacions confuses, on es reconeixen amb claredat els diversos recorreguts i la ubicació dels espais d'activitats.</i>	10 punts
<i>Els espais s'organitzen a partir de recorreguts clars i ben estructurats, sense racons o situacions confuses, però no es reconeixen amb claredat els diversos recorreguts i la ubicació dels espais d'activitats.</i>	5 punts
<i>Els espais no s'organitzen a partir de recorreguts clars i ben estructurats, hi ha racons o situacions confuses i no es reconeixen amb claredat els diversos recorreguts i la ubicació dels espais d'activitats.</i>	0 punts

7.3.5. Òrgan de validació de les ofertes:

En la definició de la **mesa de contractació o l'òrgan de validació de les ofertes o jurat** caldrà incorporar una persona experta en **matèria d'igualtat de gènere aplicada al disseny o bé a la gestió d'equipaments i entorns urbans**, en funció de les característiques del contracte. Així mateix, caldrà que la composició d'aquest òrgan tendeixi a la **paritat de gènere** dins de les limitacions que estableix l'article 326 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic (LCSP).

7.4. Programes funcionals i models de servei

En relació amb els plecs tècnics i administratius que s'han esmentat a l'apartat anterior, els programes funcionals s'inscriuen en els plecs tècnics de criteris d'intervenció i no són obligatoris; per tant, no tots

els equipaments els tenen i no segueixen una estructura marcada, tot i que tenen punts en comú.

Els programes funcionals expliquen quines són les condicions que s'han de donar a l'equipament per poder complir amb la seva funció i oferir un servei correcte.

Recomanacions per aplicar la perspectiva de gènere en els programes funcionals:

Després de fer un estudi de diversos programes funcionals de diferents equipaments, s'ha proposat una estructura i s'ha detectat que hi ha diversos apartats on seria interessant aplicar criteris de gènere per fer-los més inclusius.

Normalment els programes funcionals es divideixen en tres grans grups: una part més general on es defineix els serveis que donarà i s'especifiquen les persones destinatàries, un segon bloc que treballa requeriments ideals i superfícies de l'espai físic i una tercera part que tracta el funcionament, és a dir, diferents requeriments funcionals, la comunicació i el seguiment.

En la primera part s'ha de posar especial atenció en l'abast de l'equipament, és a dir, la seva relació amb la ciutat i amb altres equipaments: aquesta relació ha de permetre establir xarxes quotidianes que siguin inclusives i accessibles per a tot el veïnat, que siguin completes (és a dir, que hi hagi una complementarietat entre la funció d'aquest equipament i els propers) i que estigui ben comunicat amb xarxes de mobilitat, habitatge i espais públics. Per fer-ho, és necessari, com ja proposaven els REP, un estudi previ de context urbà a diferents escales per conèixer-ne les necessitats i poder suplir-les.

Amb relació a l'espai físic, hi ha dues parts. Una de més general que defineix els **espais que ha de tenir el programa i les relacions en-**

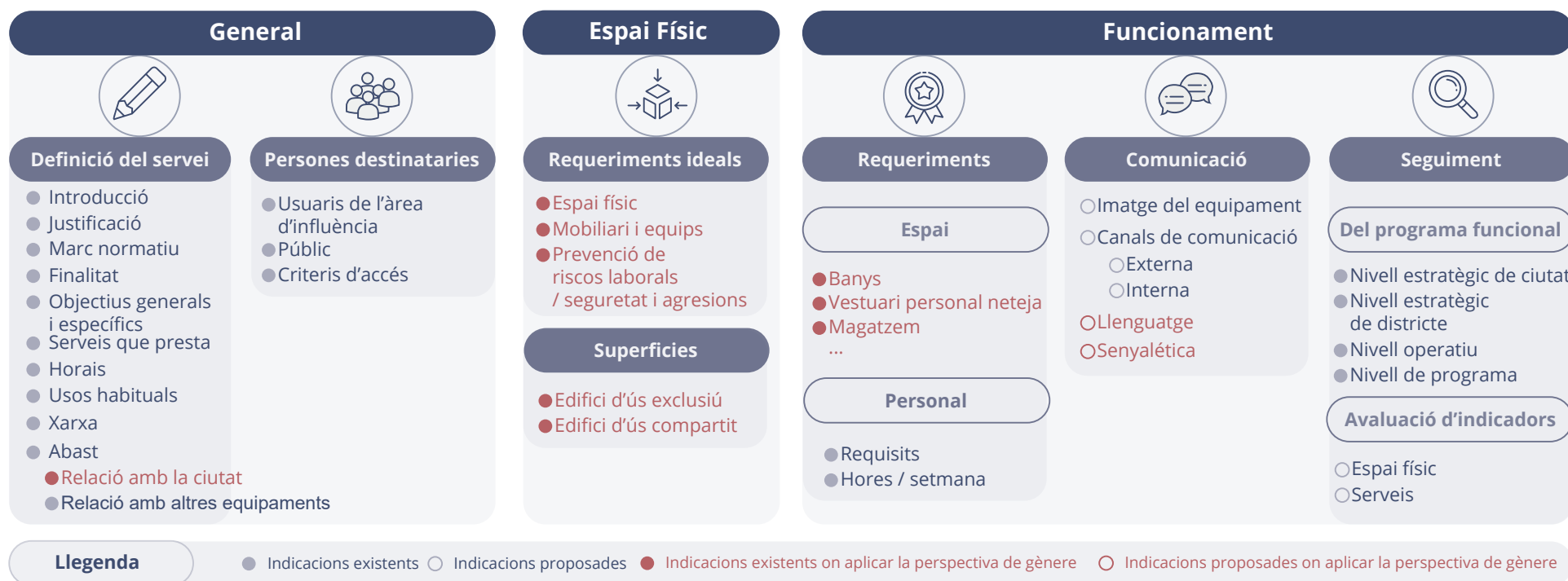
tre aquests (tant si és edifici d'ús exclusiu com si es tracta d'un edifici compartit), i una segona al bloc de **funcionament** on s'estableixen criteris que defineixen on han d'estar col·locats aquests diferents espais, quines mides han de tenir i, per tant, quines funcions han de permetre, de quin mobiliari han de disposar, quina visibilitat i insonorització han de tenir... És indispensable que en aquesta definició es dotin de llocs dignes feines fins ara invisibilitzades i relegades a espais residuals pel fet de ser realitzades sobretot per dones, com per exemple la neteja, garantint que hi hagi magatzems suficients i accessibles i vestuaris amb mides, mobiliari i climatització adequats.

També s'haurà de posar especial atenció als **banys** per fer-los segurs, neutres i adaptats no només a persones amb diversitat funcional, sinó també a criatures (a l'annex es desenvolupa un protocol per a la implantació d'una nova senyalística neutra als lavabos).

Per acabar i també dins del bloc de funcionament, es destaca la importància de la **comunicació de l'equipament** tant en els canals triats per transmetre informació sobre els serveis que presta com en el llenguatge utilitzat per fer-ho i la senyalística que hi ha tant dintre com a la part exterior. L'ús que es fa del llenguatge és un reflex de les construccions socials en les quals es viu i la projecció de futur que es té d'elles. És fonamental, sobretot en textos de l'Administració pública, no perpetuar l'exclusió i invisibilització de gran part de la població ja sigui per la seva condició sexual, religió, origen, capacitat física o intel·lectual... Per arribar a una societat igualitària s'han de desfer aquestes jerarquies que situen unes condicions per sobre d'altres, i la manera que tenim de comunicar-nos és una peça fonamental en aquesta desconstrucció.

Programes Funcionals i Models de Servei

7.5. Protocol marc per uns equipaments municipals lliures de violències masclistes

Tal com es recomana a l'estudi *La incorporació de la perspectiva de gènere en el disseny, la implantació i la gestió dels equipaments de la ciutat de Barcelona*, un dels criteris transversals per a la transformació feminista dels equipaments municipals és l'adopció d'un **protocol o circuit per a la prevenció i abordatge de les violències masclistes**.

Per donar resposta a aquesta recomanació i a l'objectiu de garantir espais municipals lliures de violències masclistes, còmodes i segurs per totes les persones usuàries, **és necessari que l'Ajuntament de Barcelona elabori un protocol marc, per tal que cada equipament l'adapti al seu espai i necessitats**.

7.6. Processos participatius ⁵

Les usuàries han de ser part de la presa de decisions de qualsevol projecte sobre el seu espai quotidià. Aquesta participació té un doble vessant: d'una banda, permet recollir el coneixement acumulat pel veïnat i les seves necessitats; de l'altra, facilita la implicació i la negociació col·lectiva de l'equipament municipal. La coproducció és una construcció col·lectiva del coneixement des de la participació, i també és una eina d'empoderament. S'entén que és un procés que s'ha de considerar al llarg de tota la vida de l'equipament i que tindrà formats i protagonistes diferents. Per tant, la ciutadania té un paper destacat en totes les fases: des de la detecció de la necessitat de la creació d'un equipament passant pel disseny del programa funcional fins a la gestió de l'equipament. També és interessant recollir les veus de les persones usuàries a l'hora d'avaluar i detectar necessitats de millora dels equipaments ja existents.

⁵ Els processos de participació s'hauran de portar a terme en el marc del Reglament de participació de l'Ajuntament de Barcelona.

A l'hora de promoure la participació serà cabdal treballar amb tots els col·lectius implicats; per això, cal incloure infants i adolescents, persones grans, persones amb diversitat funcional, etc. Per tal de treballar amb infants i adolescents es proposa utilitzar l'[Eina de cocreació d'espais lúdics amb infants i adolescents](#) (una guia per animar a l'impuls de nous processos de cocreació amb infants). Un altre aspecte que cal tenir en compte serà incorporar formes de participar no hegemòniques (transformar els mecanismes, espais i fòrums de decisió perquè aquests s'adaptin a les necessitats de totes les persones). Finalment, cal assegurar que persones cuidadores i cuidades poden participar, proposant horaris de trobada fora d'horaris de cura, fent servir espais adaptats a totes les persones i facilitant diferents serveis com el de canguratge, entre d'altres aspectes que s'hauran d'introduir.

A continuació, es presenta un diagrama on es poden veure les recomanacions de disseny (a l'esquerra), la línia del procés de disseny (al mig) i el suggeriment de la línia de procés de coproducció (a la dreta). El procés de participació s'entén com a paral·lel a la gestió i al disseny de l'equipament.

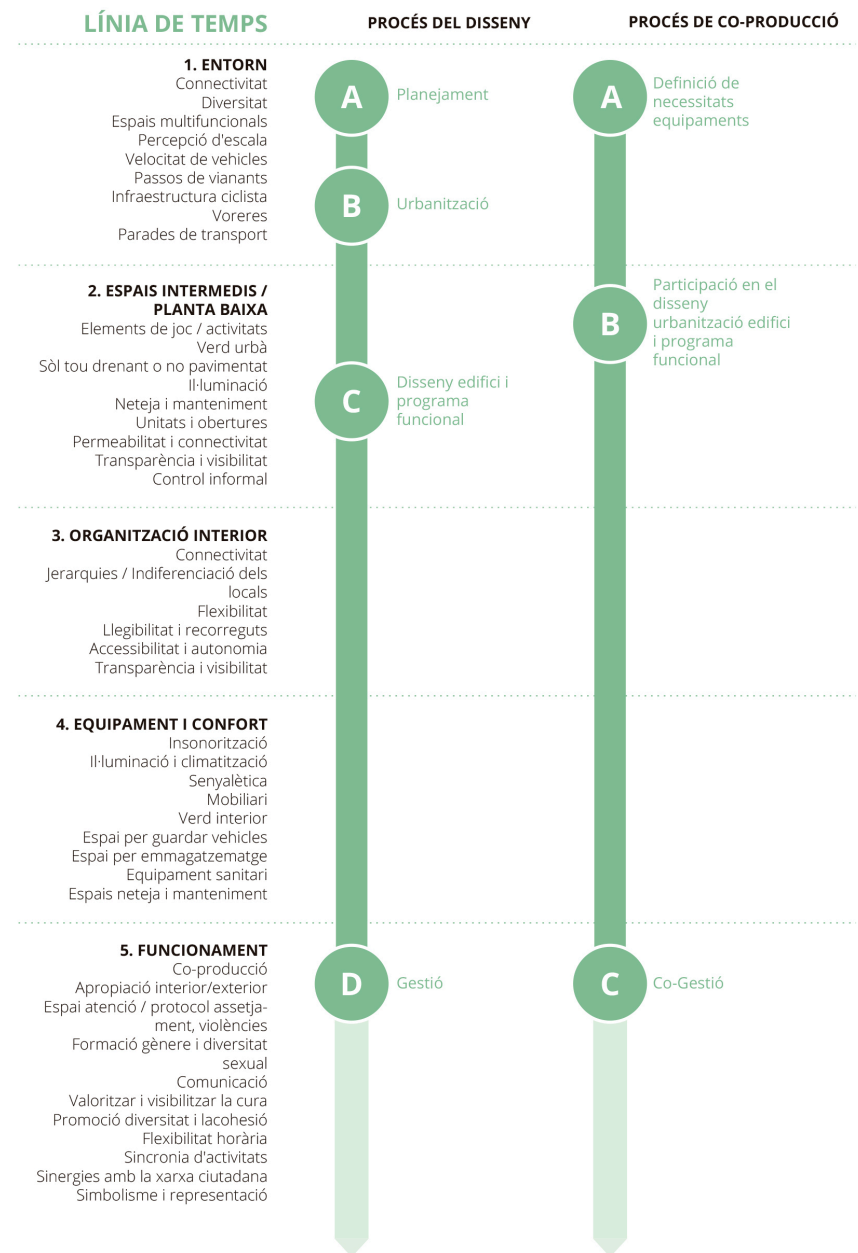
Hi ha, però, tres moments clau en aquest procés:

1. Incorporació de processos de participació en la definició de necessitats dels equipaments, tant la construcció de futurs equipaments com la rehabilitació dels existents.

2. En la presa de decisions en relació amb el disseny de l'edifici i del seu entorn immediat.

3. Finalment, fomentar la participació en la gestió quotidiana dels equipaments per part de les persones usuàries.

Per veure'l ampliat, cliqueu aquí.

7.7. Impuls a la xarxa de lavabos municipals

Els lavabos cobreixen una necessitat bàsica de l'ésser humà. Fins ara, els bars i restaurants a la vegada que els equipaments complien mínimament aquesta funció. Amb la pandèmia l'escassetat de lavabos públics s'ha vist agreujada pel tancament de molts establiments i les restriccions horàries. Per revertir aquesta situació, es proposen dues línies d'actuació:

D'una banda, una inversió econòmica més gran per al **manteniment** dels lavabos públics i la cogestió amb les empreses concessionàries i, de l'altra, la visibilització de la xarxa de lavabos existents i espais d'alletament als equipaments de la ciutat amb una etiqueta identificativa i mapa interactiu en línia, per garantir, així, que qualsevol persona disposi dels serveis bàsics de manera fàcil.

7.8. Instruments de verificació i aplicació

Seguidament es planteja la necessitat de **verificar** tot el procés per tal de poder incorporar la perspectiva de gènere en els processos de disseny dels equipaments, tant al seu interior com exterior. L'objectiu és avaluar el procés de disseny en qualsevol de les seves etapes i des dels diferents instruments.

En el cas d'interiors d'equipaments, la verificació es farà a través d'una fitxa de compliment dels criteris de disseny (a continuació). Aquí hi ha la fitxa ampliada on es poden llegir els punts més rellevants que caldria examina i avaluar en els processos de disseny dels equipaments.

En el cas dels projectes d'entorn urbà és necessari l'elaboració d'un informe (seguint el Manual d'urbanisme de la vida quotidiana) i, per acabar, pel que fa al planejament derivat, aquesta verificació formaria part de l'informe d'impacte de gènere (al qual obliga el Reglament per

a l'equitat de gènere).

Per a l'**aplicació**, es proposa la redacció d'un dossier o manual on s'especifiqui i exemplifiqui com es poden incorporar els criteris de disseny i gestió amb perspectiva de gènere als projectes de construcció i rehabilitació.

Checklist

equipament:

1/4

ENTORN

Connectivitat

trama contínua, fàcil, fluida i neta

bé

escàs

insuficient

Espais multifuncionals

espais que tenen presents la diversitat de necessitats i els usos que poden conviure en un mateix lloc

bé

escàs

insuficient

Convivència amb vehicles

zones de màx. 30 km/h al voltant dels equipaments

bé

escàs

insuficient

Infraestructura ciclista

existència i característiques, especialment als centres d'infants i joves. Proximitat al bicicling

bé

escàs

insuficient

Parades de transport

posició adequada, recorreguts i horaris de pas del transport, amb ubicació estratègica

bé

escàs

insuficient

PLANTA BAIXA I ESPAIS INTERMEDIS

Obertures i connectivitat

evitar les parcel·les grans disposar de passos que les travessin, així com obertures i portes

bé

escàs

insuficient

Verd urbà

la xarxa verda urbana genera espais saludables i de millora de la qualitat de vida

bé

escàs

insuficient

Il·luminació

una distribució uniforme de la llum al carrer, sense racons foscos i obstruccions

bé

escàs

insuficient

Espais de joc i activitats

convertir la ciutat en un espai "jugable", que alhora promogui la convivència i la vida comunitària

bé

escàs

insuficient

Espais de trobada i control informal

propicien que el control informal es doni de manera espontània

bé

escàs

insuficient

ORGANITZACIÓ INTERIOR

Flexibilitat

possibilitat de realitzar diferents activitats en un mateix espai

bé

escàs

insuficient

Llegibilitat i connectivitat

fàcil orientació, recorreguts clars i ben estructurats, saber on ets i on vols anar

bé

escàs

insuficient

Transparència i visibilitat

espais connectats físicament i visual, amb transparències

bé

escàs

insuficient

Diversitat

presència de diferents usos

bé

escàs

insuficient

Adaptació a la perspectiva de les persones

adaptar-se a la seva velocitat caminant, al seu angle de visió, a les seves percepcions ambientals, etcètera

bé

escàs

insuficient

Passos de vianants i espais de vida

suficients, adequats i amb visió per creuar

bé

escàs

insuficient

Voreres

amplada i zones lliures de pas, especialment a l'entrada de l'equipament

bé

escàs

insuficient

Identificació i senyalització

poder identificar l'equipament i els serveis que ofereix

bé

escàs

insuficient

Elements urbans

elements per seure o per protegir-se de la pluja, el vent o el fred, els lavabos propers i una font d'aigua

bé

escàs

insuficient

Sòls

convivència de sòls tous i drenants amb sòls durs que facilitin els desplaçaments

bé

escàs

insuficient

Neteja i manteniment

bon manteniment, amb bona qualitat i diversitat de materials

bé

escàs

insuficient

Transparència i visibilitat

els vidres i les obertures trenquen les dinàmiques privat/públic i faciliten la comunicació interior-exterior

bé

escàs

insuficient

Jerarquies i indiferenciació dels espais

compartimentació en espais poc especialitzats i homogenis, donant rellevància als espais de cura

bé

escàs

insuficient

Accessibilitat i autonomia

espais interiors dissenyats perquè totes les persones s'hi puguin moure lliurement i de manera autònoma

bé

escàs

insuficient

critèris prescriptius

critèris puntuables

Checklist

equipament:

2/4

EQUIPAMENT I CONFORT

Il·luminació i climatització

la il·luminació natural i la ventilació serà natural i creuada, i els serveis han de ser sectoritzables

bé

escàs

insuficient

Senyalística

adaptada als usuaris (altura, icones...), en braille i que sigui inclusiva

bé

escàs

insuficient

Verd interior

les plantes donen qualitat a l'espai, milloren la salut i visibilitzen les tasques de cures (algú manté la planta)

bé

escàs

insuficient

Espai per guardar vehicles

espai per deixar-hi cotxets, patinets, bicis plegables... proper a l'entrada, accessible i ampli

bé

escàs

insuficient

Espai d'emmagatzematge

magatzems a cada planta i també armaris integrats a les sales, còmodes, espaioses i d'accés lliure

bé

escàs

insuficient

Equipament sanitari i lavabos

de gènere neutre, propers a l'accés i senyalitzats a l'exterior de l'equipament, amb mobiliari adaptat

bé

escàs

insuficient

GESTIÓ

Apropiació

possibilitat de personalitzar l'espai, deixar empremta de tots els col·lectius amb cartells, exposicions...

bé

escàs

insuficient

Formació en gènere i interseccionalitat

donar eines i estratègies per incorporar la perspectiva de gènere a les entitats

bé

escàs

insuficient

Promoció de la diversitat i la cohesió

mitjançant la programació i la gestió fomentar la participació de persones diverses

bé

escàs

insuficient

Flexibilitat horària

adaptació als diferents ritmes i horaris dels diferents perfils de persones

bé

escàs

insuficient

Simbolisme i representació

adaptació als diferents ritmes i horaris dels diferents perfils de persones

bé

escàs

insuficient

Insonorització

perquè es puguin dur a terme diferents activitats alhora, és important l'aïllament acústic

bé

escàs

insuficient

Mobiliari

adequat a les necessitats i als espais, segurs, adaptables, confortables, inclusius...

bé

escàs

insuficient

Circularitat

eficiència energètica que asseguri el mínim consum energètic i el màxim confort bioclimàtic

bé

escàs

insuficient

Noves tecnologies

ofrir instal·lacions adients, mobiliari accessible i material electrònic, a més de wifi gratuït

bé

escàs

insuficient

Espais de neteja

espais confortables, amb vestidor i armariets, amb magatzem de productes a part

bé

escàs

insuficient

Espais de lactància

amb cert grau de privacitat però no segregat, que permeti la cura d'altre infant i amb mobiliari adequat

bé

escàs

insuficient

Espai d'atenció i protocol de violències

protocol per a la prevenció i abordatge de les violències masclistes, si és possible amb espai propi

bé

escàs

insuficient

Comunicació

els materials de difusió haurien de fer servir un llenguatge escrit, visual i auditiu inclusiu

bé

escàs

insuficient

Promoure les tasques de cures

caldrà que promogui i facilitin les activitats de cura amb la programació i amb el disseny d'espais

bé

escàs

insuficient

Sinergies amb la xarxa ciutadana

fomentar la col·laboració amb organitzacions veïnals i socials i amb empreses locals de petita escala

bé

escàs

insuficient

Accés a la gestió de serveis

per part de les persones usuàries (control fàcil i obert de la climatització, enllumenat...)

bé

escàs

insuficient

critèris prescriptius

critèris puntuables

anotacions

8. Desplegament operatiu

Al llarg d'aquest document es descriuen criteris de gènere i es relacionen diversos recursos, que haurien d'estar a l'abast del personal de l'Ajuntament de Barcelona, per tal de reforçar la incorporació de la perspectiva de gènere en el disseny i la gestió dels equipaments municipals.

Aquest últim apartat de la MG planteja un recull dels instruments normatius necessaris i d'altres documents útils que han de servir de pauta pel personal municipal involucrat en el disseny i/o la gestió dels equipaments, per tal de facilitar la implementació dels recursos que integren la present MG.

A més, en aquest apartat es preveu el **seguiment** necessari per garantir l'aplicació de les mesures proposades en la present MG.

8.1. Normativa municipal

La present MG proposa l'aprovació de diversos **projectes normatius municipals** per tal de garantir la implementació efectiva dels **criteris per incorporar la perspectiva de gènere en el disseny i en la gestió dels equipaments municipals**. En concret, es preveu la necessitat d'aprovar normativa específica per facilitar l'aplicació d'alguns dels recursos recollits en l'apartat 7 de la present MG, com per exemple per a la provisió de referents de gènere, o per la inclusió dels criteris (de l'apartat 5 de la MG) als instruments de contractació pública.

8.2. Recomanacions i pautes municipals

L'Ajuntament de Barcelona desplegarà recomanacions i pautes concretes (guies, manuals, protocols...) per facilitar la implementació dels recursos que es relacionen a l'apartat 7 de la present MG.

8.3. Seguiment i avaluació de la mesura de govern

Finalment, per garantir la incorporació de la perspectiva de gènere en el disseny i en la gestió dels equipaments municipals és necessari crear estructures que vetllin pel seguiment i avaluació de la implementació de la MG.

Amb l'objectiu de fer un balanç de com s'ha desenvolupat la posada en pràctica de la mateixa mesura de govern, per debatre quins reptes s'han plantejat, quines accions han funcionat, quines no i com seguir avançant en l'aplicació de la perspectiva de gènere en el disseny dels equipaments, es crea:

- Una **comissió de seguiment i avaluació** de la mesura de govern per uns equipaments municipals amb perspectiva de gènere, que es reunirà periòdicament.

El funcionament i la composició d'aquesta comissió seran els següents:

- a. **Reunions de seguiment:** Participades per un grup que estarà format per la Gerència Municipal (Direcció de Serveis de Gènere i Polítiques del Temps i la Gerència de Coordinació Territorial i Proximitat), la Direcció de Feminismes i LGTBI i Barcelona Regional. L'objectiu d'aquest grup motor serà fer un **seguiment semestral** de la implementació de les actuacions previstes a la MG.

b. **Reunions d'avaluació:** Participades per un grup que estarà format per tots els òrgans que han participat en el procés d'elaboració de la MG (Grups de treball + Grup Motor), amb l'objectiu de realitzar una **avaluació anual** de la implementació de la MG.

8.4. Calendari

Actuacions	2021		2022				2023	
	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T
Treballs d'elaboració de normativa								
Redacció de clausulat de contractació pública								
Decret d'unitats de transversalitat de gènere								
Elaboració de guies per a programes funcionals i models de serveis								
Elaboració d'un protocol marc per uns equipaments municipals lliures de violències masclistes								
Formació del personal municipal implicat en el disseny d'equipaments								
Formació del personal municipal implicat en la gestió d'equipaments								
Formació del personal municipal de les UTG								
Definició de la Xarxa de lavabos i espais de cura municipals								
Seguiment - Governança								

8.5. Pressupost

Actuacions	Òrgans responsables	Pressupost
Treballs d'elaboració de normativa	Serveis Jurídics (SJ), Direcció de Serveis de Secretaria Tecnicojurídica (DSSSTJ), Direcció de Serveis de Gènere i Polítiques del Temps (DSGPT)	Capítol 1
Redacció de clausulat de contractació pública	Direcció de Serveis de Coordinació de Contractació Administrativa, DSSSTJ, DSGPT	Capítol 1
Decret d'unitats de transversalitat de gènere	Gerència de Persones i Desenvolupament Organitzatiu, Gerència de Coordinació Territorial i Proximitat, Gerència Municipal i Serveis Jurídics	Capítol 1
Elaboració de guies per a programes funcionals i models de serveis	Barcelona Regional (BR)	Conveni de Barcelona Regional amb la Gerència Municipal i l'Àrea d'Ecologia Urbana
Elaboració d'un protocol marc per uns equipaments municipals lliures de violències masclistes	Direcció de Feminismes i LGTBI	14.999 € + IVA

Formació del personal municipal implicat en el disseny d'equipaments	BR i DSGPT	Capítol 1 + Conveni de Barcelona Regional amb la Gerència Municipal i l'Àrea d'Ecologia Urbana
Formació del personal municipal implicat en la gestió d'equipaments	BR, Direcció de Feminismes i LGTBI i DSGPT	Capítol 1 + Contracte del protocol marc per uns equipaments lliures de violències masclistes + Conveni de Barcelona Regional amb la Gerència Municipal i l'Àrea d'Ecologia Urbana
Formació del personal municipal de les UTG	BR i DSGPT	Capítol 1 + Conveni de Barcelona Regional amb la Gerència Municipal i l'Àrea d'Ecologia Urbana
Definició de la Xarxa de lavabos i espais de cura municipals	BR i DSGPT	Capítol 1 + Conveni de Barcelona Regional amb la Gerència Municipal i l'Àrea d'Ecologia Urbana
Seguiment - Governança	Comissió de Seguiment	Capítol 1

9. Annex I: Metodologia d'elaboració de la mesura de govern

Per tal d'elaborar el present document s'han generat diversos espais de reunió i canals de comunicació que han permès a aquells agents clau deliberar sobre les necessitats, els reptes i les prioritats de la mesura de govern, a fi d'elaborar un document transversal i participat amb els diferents òrgans municipals.

Així doncs, l'elaboració de la mesura s'ha plantejat com un procés de redacció ampli, amb la participació d'actors municipals implicats i coordinat des de la Gerència Municipal.

El tret de sortida d'aquest procés va ser la jornada del dia 7 de juliol de 2020, des de la Direcció de Serveis de Gènere i Polítiques del Temps (DSGPT), es va organitzar la jornada virtual: "Els equipaments municipals a debat: com hi incorporem la perspectiva de gènere?".

Aquesta jornada es va plantejar com una sessió de treball intern, amb personal municipal, i va aplegar més de 60 persones (91% d'elles eren dones) dels principals departaments i òrgans de l'Ajuntament, implicats i responsables de la gestió, el disseny i la implantació dels equipaments de la nostra ciutat. De manera que, a partir del material i difusió d'aquesta sessió, es va començar a abordar el disseny i la participació per a la redacció de la mesura.

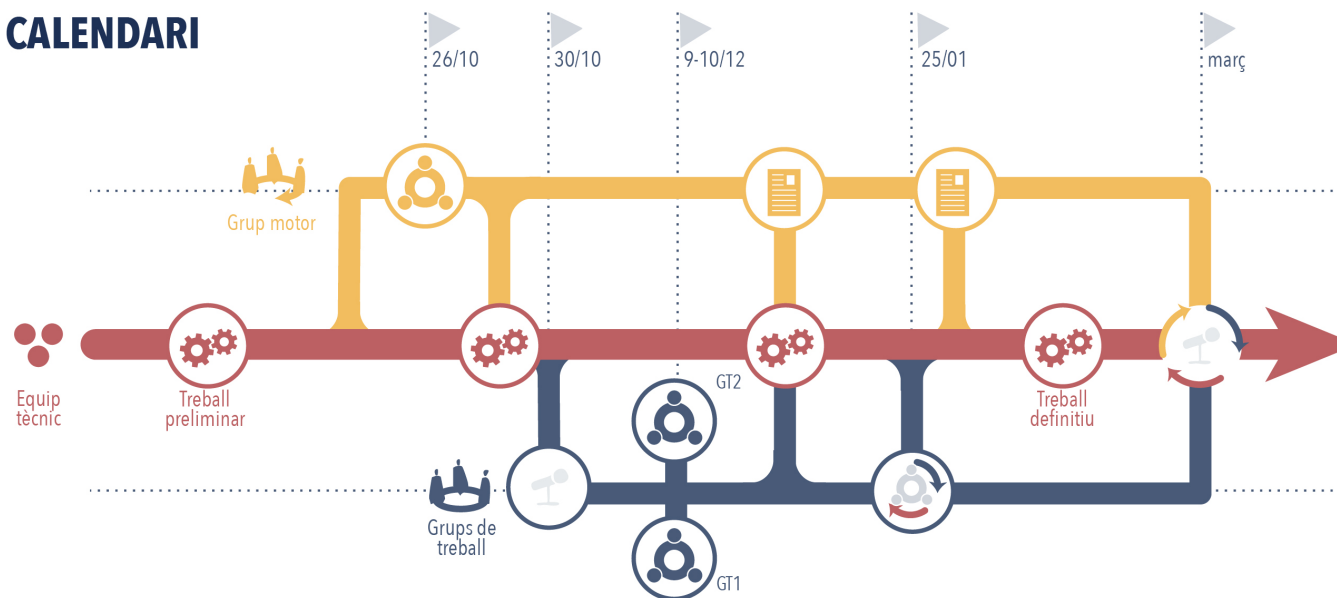
Seguint aquesta intenció s'ha dut a terme tot un treball intern de disseny metodològic i de procés, per part de l'equip tècnic/assessor

(Barcelona Regional i Cooperativa ESTEL), juntament amb l'equip de la Direcció de Serveis de Gènere i Polítiques del Temps, de la Gerència Municipal.

Pel que fa al disseny del procés, es proposen diversos espais de participació, a través de sessions de treball i seguiment, perquè tots els agents implicats puguin utilitzar-los. D'aquesta manera, els mecanismes de participació que acompanyen la mesura han avançat en paral·lel amb la redacció del document segons el següent cronograma de treball:

CALENDARI

Equip tècnic

Barcelona Regional

*estel

Grup motor

Direcció de Serveis de
Secretaria Tècnica-Jurídica

BIMSA

Ecologia Urbana

IMPersonesDiscapacitat

Gerència de coordinació
territorial i de proximitat
(contacte amb districtes i
serveis a les persones)

Serveis generals i
recursos de Promoció
Econòmica

Direcció de Serveis de
Gènere i Polítiques del
Temps

Direcció de Serveis de
Feminismes i LGTBI

Grups de treball

GT1
Centres Cívics
Biblioteques
Equipaments Juvenils
Equipaments esportius
Casals gent gran
Museus

GT2
Serveis Socials
PIADs
OACs

Treball tècnic intern

Trobada de treball

Presentació

Treball transversal
(GT1+GT2+Equip tècnic)

Assesorament i revisió del treball

Retorn

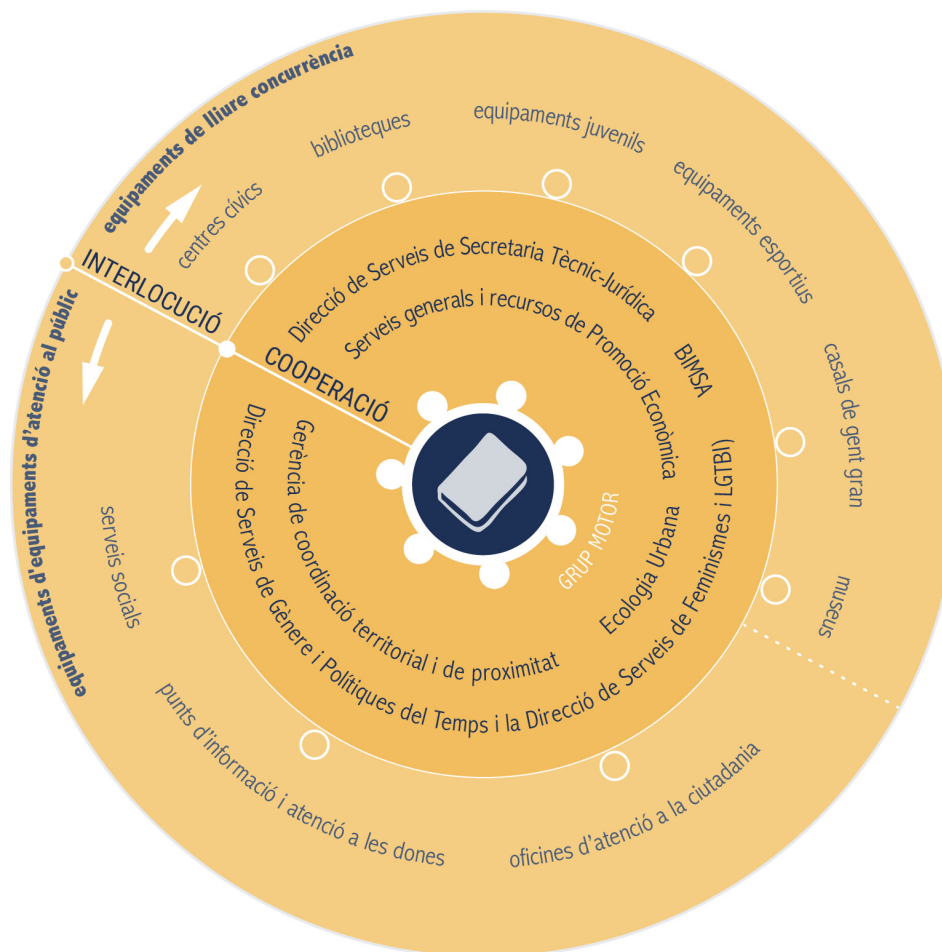

Per abordar les sessions de treball, es defineixen tres estructures de participació per tal d'imbricar les perspectives de l'Administració local (equips tècnics de les àrees implicades).

- Equip tècnic: format pel DSGPT, BR i Cooperativa Estel.
- El Grup Motor: que inclou la Direcció de Serveis de Secretaria Tècnicojurídica, BIMSA, Ecologia Urbana, l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat, la Gerència de Coordinació Territorial i de Proximitat, Serveis generals i recursos de Promoció Econòmica, Direcció de Serveis de Gènere i Polítiques del Temps i la Direcció de Serveis de Feminismes i LGTBI.
- Grups de treball: el primer grup de treball que compta amb representants d'equipaments de lliure concurrència (centres cívics, biblioteques, equipaments juvenils, equipaments esportius, casals de gent gran i museus) i un segon grup pels equipaments d'atenció al públic (serveis socials, punts d'informació i atenció a les dones i oficines d'atenció a la ciutadania).

De tota aquesta xarxa d'agents s'han configurat els diversos espais de treball i seguiment del procés amb les sessions següents: es va celebrar una sessió amb el Grup Motor el 26 d'octubre, una primera sessió amb els grups de treball per presentar el projecte el 30 d'octubre, una segona sessió dels grups de treball per separat per treballar temes més concrets el 10 de desembre i després d'un treball tècnic intern i assessorament, al març es podrà fer un retorn per validar la mesura amb tots els agents implicats.

A continuació s'adjunta el mapa d'agents que han format part del procés en diversos graus de participació; com més al centre se situen els agents la imbricació en el procés ha estat més activa, i a la inversa, més lluny, més indirecta:

Com en tot procés de redacció d'un document transversal i participat, l'elaboració de la mesura de govern ha posat especial èmfasi en la comunicació i la manera de transmetre la informació tècnica corresponent, així com el que té a veure amb el calendari i el mateix procés. Per tal de garantir aquesta comunicació s'han fet servir diversos mecanismes digitals:

- Per a la difusió, convocatòria i actes de les trobades, el correu electrònic.
- Per a les sessions de treball i seguiment, plataformes de videoconferència.
- Per al treball previ i posterior a les sessions de treball, qüestionaris digitals amb preguntes per debatre i reflexionar. Per veure'l, cliqueu [aquí](#).
- Per a les dinàmiques de les sessions, pissarres digitals i col·laboratives, com Jamboard, que permeten participar de manera directa a la persona assistent a la sessió. Per veure-les, cliqueu [aquí](#) i [aquí](#).

10. Annex II: Processos en el disseny d'equipaments

Mapa interdepartamental i funcional

La primera escala té a veure amb la part interna municipal, és a dir, amb els recorreguts i departaments municipals que intervenen en la definició dels equipaments, ja sigui en la presa de decisions, en el disseny, en el manteniment o la gestió. L'estudi d'aquesta escala permet entendre en quin moment del recorregut es poden incorporar les propostes de la mesura.

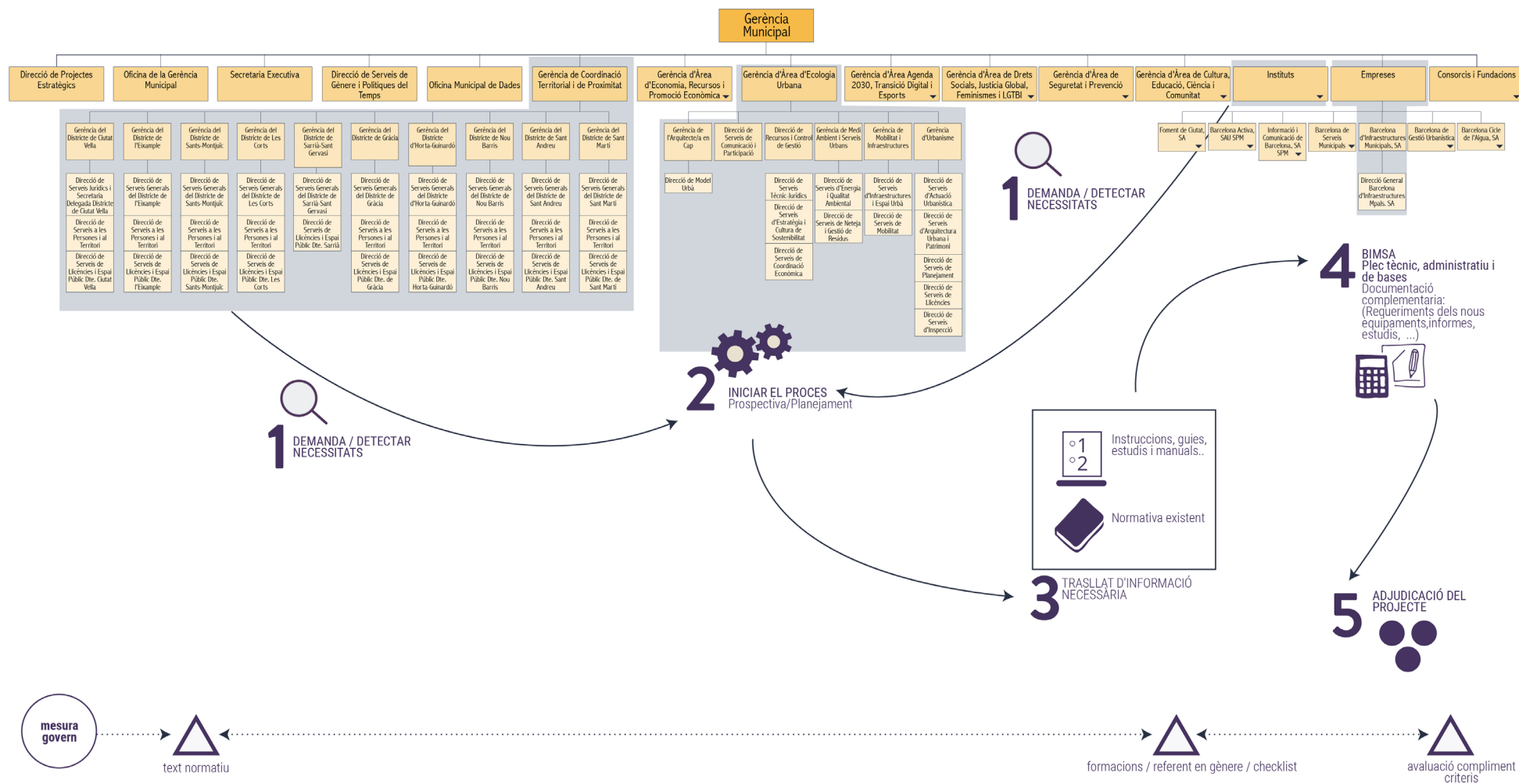
Es defineixen tres mapes interdepartamentals i funcionals segons la tipologia d'obra a portar a terme a l'equipament:

- Mapa interdepartamental i funcional per a nova construcció i gran rehabilitació.
- Mapa interdepartamental i funcional per a petita reforma externalitzada.
- Mapa interdepartamental i funcional per a petits canvis interns.

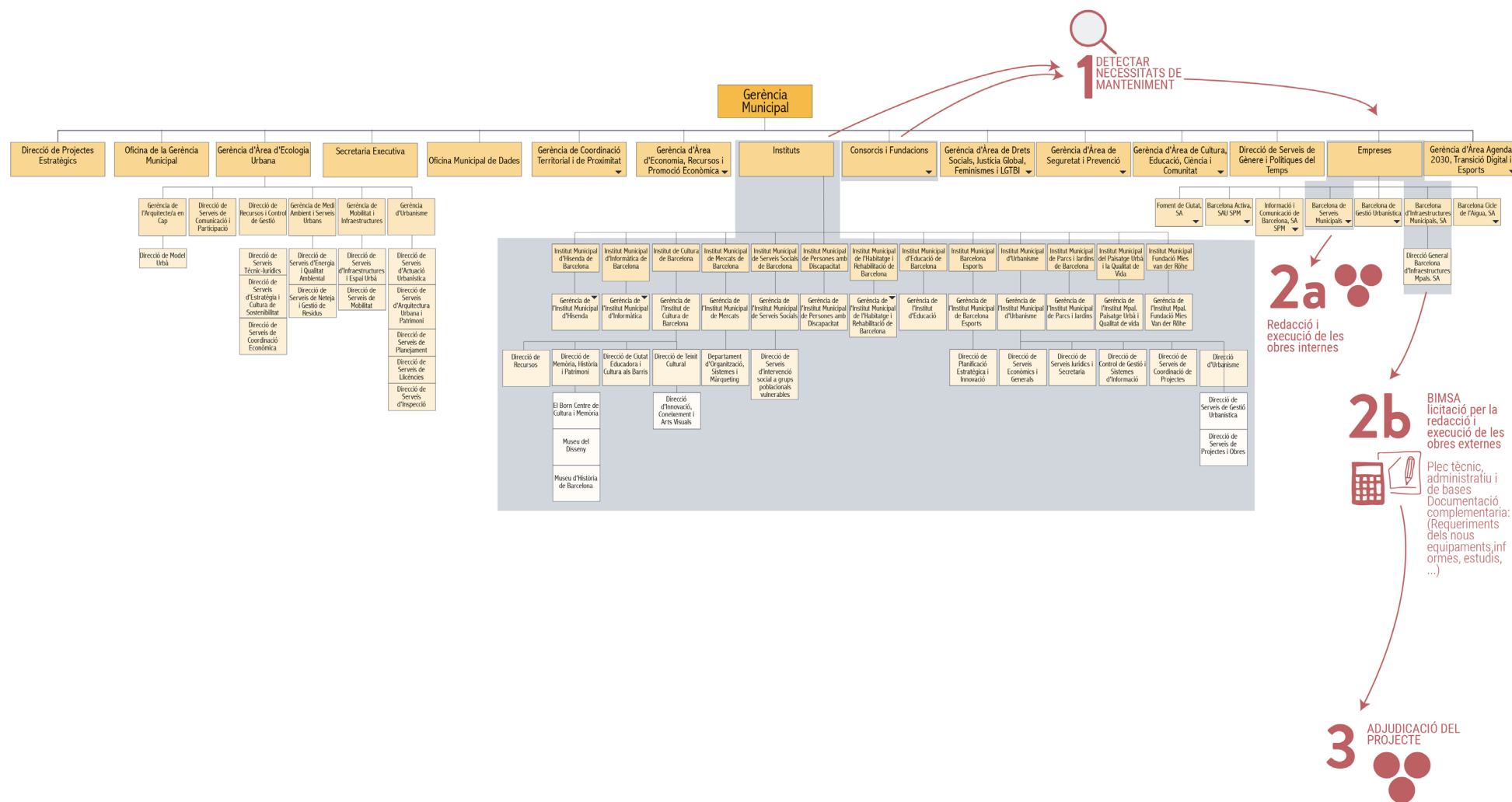
A cada mapa es grafien els passos que es realitzen, des de la detecció de les necessitats fins a l'adjudicació del projecte per al seu disseny o execució. Per a cada pas es detecten aquells departaments que hi intervenen.

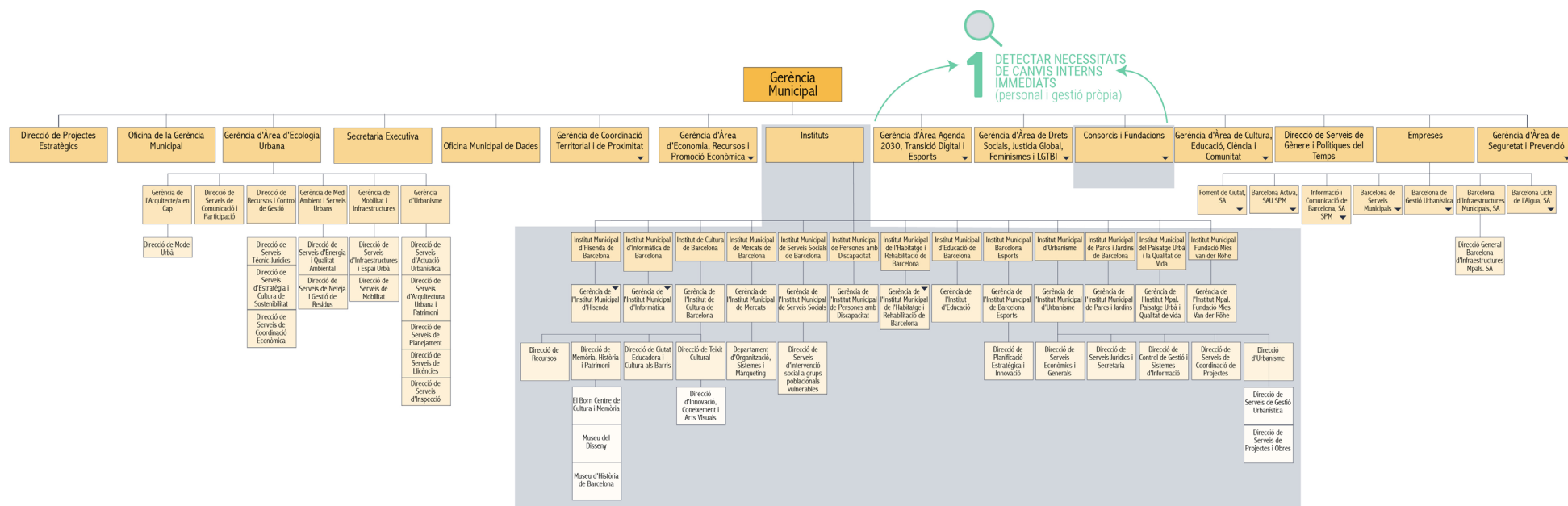
Mapa interdepartamental i funcional per a **nova construcció i gran rehabilitació**. Per veure'l ampliat, cliqueu [aquí](#).

Mapa interdepartamental i funcional per a **petita reforma externalitzada**. Per veure'l ampliat, cliqueu [aquí](#).

Mapa interdepartamental i funcional per a **petits canvis interns**. Per veure'l ampliat, cliqueu [aquí](#).

11. Annex III: Proposta de disseny de sala de lactància

1. Zona de joc infantil per las personas usuàries del espai de lactància. Compta amb **emmagatzematge**, taules i cadires amb **dimensions adaptades** als infants i una part amb **pintura de pissarra i suro** per poder col·locar dibuixos, el que implica **apropiació** de l'espai per part de les persones usuàries.

2. La sala de lactància es situa en cantonada, que **evita situacions indesitjables** derivades de col·locacions segregades de l'activitat de l'equipament, com racons o finals de passadissos. La separació consta d'una zona opaca, que dóna privacitat. Una segona secció que permet el joc de visuals i privacitat (en aquest cas amb una celosia) i una part final vidriada que fa que passi la llum.

3. Espai per **aparcar cotxets**.

4. Espai dedicat a la **lactància**, amb un seient que amb la seva geometria dóna **privacitat** a les persones usuàries a la vegada que facilita el **control de l'espai**. Al costat situa una zona de **joc per bebès**. Les persones amb criatures al seu càrrec que hagin de donar el pit disposen d'un lloc confortable i que permet el **control de la resta de criatures**, que estaran ocupades i vigilades mentre duri la lactància.

5. **Mirall** de cos sencer.

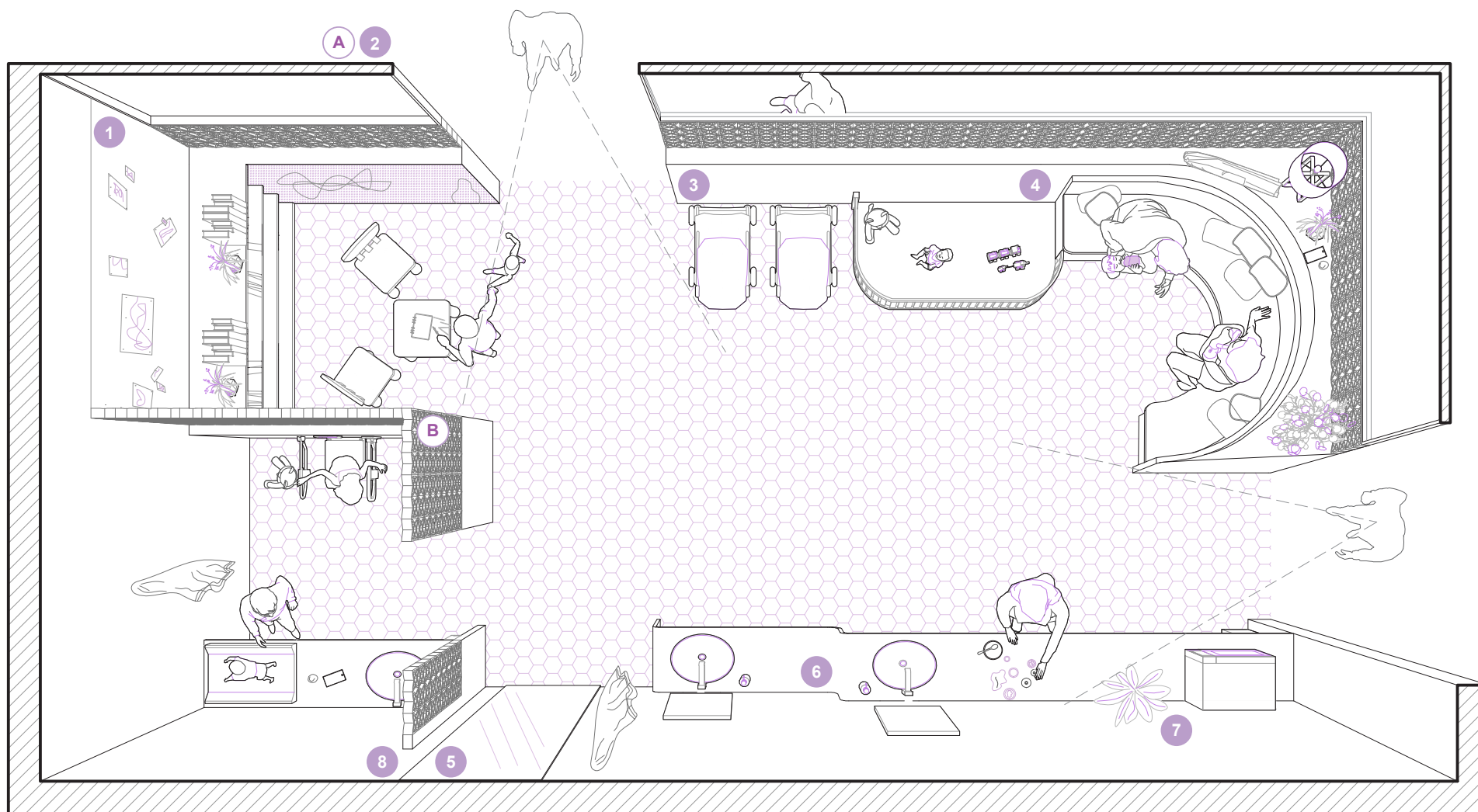
6. Zona de **rentamans** amb una part a l'altura de 50 cm i **preparat de biberons**, equipada amb microones.

7. Les **plantes d'interior** donen **qualitat a l'espai**, milloren la salut i fan que es percebi que l'espai està cuidat. Alhora, també contribueixen a **visibilitzar les tasques de cures**, és a dir, fan visible que alguna persona manté la planta i la cura d'aquell espai.

8. Zona de **lavabo infantil**, amb **mobiliari adaptat** també per infants amb mobilitat diversa. L'espai és suficient perquè hi hagi una persona que pugui ajudar a la criatura, i amb superfícies per poder col·locar les pertineces. El mateix espai serveix de **canviador** i està separat de la resta del lavabo amb un material que dóna privacitat i permet les visuals, com són les celosies.

Senyalística. Es recomana:

Juliol de 2021

